

תשורה

שמחת הנישואין של
מנחם מענדל ומנוחה קורנט
כ"ב אדר א' ה'תשס"ח

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

פתח דבר

התודה והברכה מובעת בזה לידידנו ומכרינו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבנו, ולברכנו עם הורנו שיחיו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב ולאות תודה והוקרה, הננו מכבדים בזה את כל הנוטלים חלק בשמחת לבנו מקרוב, ולאלו ששלחו ברכתם מרחוק, בתשורה המוגשת בזה – כפי המנהג ההולך ומתפשט – על יסוד התשורה שחולקה בנישואי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א עם זוגתו הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע.

תשורה זו כוללת:

א. התשורה שחולקה בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

ב. "דבר מלכות" – ה"תוכן קצר" של שיחת ש"פ ויקהל ה'תשנ"ב, האחרון – לעת עתה – שהוגה ע"י כ"ק אד"ש מה"מ.

ג. "ברכת מזל טוב" – מכתבי הרבי למשפחות החתן והכלה.

ד. "התועודיות חסידים – תשמ"ב". לקט סיפורים ואמרות מרשימות יומנו של אב החתן ר' אהרן שי' קורנט, במהלך שנת ה"קבוצה" שלו בד' אמותיו של כ"ק אד"ש מה"מ.

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

ה. "יומן פורים תשמ"ב" – יומן מפורט מבית חיינו מפורים תשמ"ב, שנרשם ע"י אב החתן.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כל הבאים להשתתף בשמחתנו ואת בני משפחותיהם בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובקרוב ממש נזכה לפקוח את העיניים ונראה את כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א גואל את עם ישראל, ומקבלים כולם את מלכותו עליהם ונכריז לפניו בשמחה גדולה מתוך אהבת ואחדות ישראל:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מנחם מענדל ומנוחה קורנט

ימות המשיח, כ"ב אדר א' ה'תשס"ח
מאה וחמש שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
בני ברק, אה"ק תובב"א.

לדידי מו' משה נ"י שאתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור]
 להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבי[ם]
 ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום
 הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השלון[ם] כי אין
 שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר
 רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו ממנה ומגודל
 בטחוני שדברי אלה המועטי[ם] יחזיקו המרובי[ם] ויהיו לרצון אמרי פי
 ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון
 השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש
 חפיצה] שניאור זלמן

אשר יצא מתוך מריבה ח"ו
 ובפרט ממחלוקת לש"ש
 [לשם שמים] אשר רוב הצרות
 והתלאות הן ממחלוקת לש"ש

אשר יצא מתוך מריבה ח"ו
 ובפרט ממחלוקת לש"ש
 [לשם שמים] אשר רוב הצרות
 והתלאות הן ממחלוקת לש"ש

לדידי מו' משה נ"י שאתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור]
 להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבי[ם]
 ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום
 הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השלון[ם] כי אין
 שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר
 רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו ממנה ומגודל
 בטחוני שדברי אלה המועטי[ם] יחזיקו המרובי[ם] ויהיו לרצון אמרי פי
 ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון
 השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש
 חפיצה] שניאור זלמן

ואילו שלוש השורות שמשמאל,
 הכתובות בשפה הרוסית, נכתבו
 ע"י אחר:

שתי השורות שמימין נכתבו אף
 הן מעבר לדף – בגוף כתב יד
 קודש אדמו"ר הזקן:

לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן
 מרדכי] מייזליש בוויילנא.

להרבני מו"ה משה מייזילש שמש
 ונאמן דק[הלת] וויילנא

דבר מלכות

ש"ק פ' ויקהל, כ"ה אדר א' ה'תשנ"ב

בקביעות כו"כ שנים פרשיות ויק"פ הם מחוברות, ובקביעות ש.ז. היא שפרשיות ויקהל פקודי הם פרשיות נפרדות. וביאור הענין בעבודת האדם: כללות עבודת האדם היא כמחז"ל "אני נבראתי לשמש את קוני", ולפעול גם בכל עניני העולם "לשמש את קונם". אך בזה גופא ישנם ב' אופנים והם מרומזים בשמות הפרשיות ויק"פ: א) "ויקהל" - שמגלה בכל עניני העולם את העבודה הכללית (שלמעלה מפרטים) ד"לשמש את קונם", ועי"ז פועל אחדות בכל עניני העולם, ועאכו"כ בבנ"י ע"י הענין דאהבת ואחדות ישראל. ב) "פקודי" - (לאחרי העבודה הכללית המאחדת את כל הפרטים - ה"ה) מגלה בכל פרט ופרט את החידוש המיוחד בענינו הפרטי לשמש את קוננו. וזהו החידוש בקביעות ש.ז. שקוראים פ' ויקהל בשבוע בפ"ע ופ' פקודי בשבוע בפ"ע - שבזה מודגש שישנה שלימות בעבודה דויקהל בפ"ע - שמגלים את האחדות הכללית בהבריאה ובבנ"י, ולכן אי"צ לחכות עד שמגלה בכל פרט את העבודה דפקודי.

ויש לקשר זה (ענין האחדות) עם פ' שקלים שקוראים היום: ידוע השאלה במ"ש "עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה", ולכאורה הול"ל שיש ליתן "עשר גרה", ומדוע מדגיש הכתוב שצריך ליתן דוקא מחצית מעשרים גרה? והביאור בזה: מחצית השקל מורה על העבודה דאחדות ישראל. ולכן מדגישים שכאשר יהודי נמצא בפ"ע ה"ה רק "מחצית", ובכדי להיות "שקל הקודש" עליו להתאחד עם יהודי שני, ועד להתאחד עם כאו"א מבנ"י. וזהו קיום המצוה ד"ואהבת לרעך כמוך", שפירוש "רעך" הוא לא רק יהודי שנמצא קרוב אליו אלא אפילו יהודי שנמצא בקצוי תבל. והסיבה לזה היא, כמ"ש אדה"ז בתניא, שכאו"א מבנ"י הוא "חלק אלוקה ממעל ממש", והרי "העצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכלו" - וא"כ הרי כל בנ"י הם מציאות אחת. ואפילו במקרה שיש

לשלול אצל חבריו ענין בלתי רצוי - הרי הצורה הכי יעילה לפעול זאת הוא ע"י שמשפיע עליו בדרכי נועם ובדרכי שלום.

והנה, כהקדמה לפעול את האחדות (ויקהל) בעולם ובבני - יש להתחיל עם האחדות (ויקהל) בינו לבין קונו. וזהו גם א' מהביאורים במ"ש "עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה" - שכאו"א מבנ"י מאוחד עם הקב"ה בתכלית ועד שהם "חד ממש", ולכן כאו"א מישראל הוא רק חצי והקב"ה הוא (כביכול) החצי השני, ולכן הקב"ה - שנתלבש בעשר ספירות - הוא כמו עשר גרה, וכאו"א מישראל - הכלול מעשר כוחות הנפש - הוא עשר, ודוקא ע"י איחודם יחד נעשים ל"עשרים גרה" - שקל הקודש. וביאור הענין: הדבר הראשון שיהודי עושה "מיד כשניעור משנתו" אומר "מודה אני", שזה מורה על התאחדותו עם הקב"ה בתכלית, וזהו עבודה כללית כפי שהוא לפני ולמעלה מפרטי העבודות דמשך היום (ע"ד העבודה הכללית דויקהל, כנ"ל). וזהו גם הדיוק בהנוסח "מודה אני לפניך", שמתחיל עם ענין ההודאה, ולא עם "אני לפניך" - מכיון דזה שכאו"א מבנ"י מאוחד בתכלית ("אני לפניך") עם הקב"ה הרי זה דבר הפשוט, ואי"צ להדגיש זאת, ולכן מתחיל ומדגיש רק עם העבודה שלו - "מודה". ויש להוסיף, ש"מיד כשניעור משנתו" - כולל גם מ"ש הרמב"ם "ישנים" . . בהבלי הזמן" (ל"ע ול"ע), שצ"ל ניעור גם משינה זו, ותחילת העבודה היא שידע שהוא "חד ממש" עם עצמו"ה, שהרי הוא חלק אלוהי ממעל ממש.

כל הנ"ל בהדגשה מיוחדת, כשרואים בשנים האחרונות איך שנעשה ה"ויקהל" בפשטות - קיבוץ גליות דבנ"י מכל העולם, שעולים לאה"ק. והעלי"ה היא באין-ערוך להעליות שהיו פעם בדורות שלפנ"ז. נולהעיר שרבותינו נשיאינו לא היו באה"ק, ואפי' לא בביקור, וגם נסיעת כ"ק מו"ח אדמו"ר ה' מפני שנמנע ממנו לבקר ב"קברי-אבות" דראסטוב, וליובאוויטש וכיו"ב]. ובמיוחד בעמדנו בשנה שהר"ת שלה ה' תהא שנת נפלאות בכל מכל כל.

ההוראה למעשה בפועל מפ' שקלים: שיש להוסיף בנתינת הצדקה, שהרי בצדקה יש כמה דרגות: מעשר, חומש, "כל אשר לאיש יתן בעד נפשו". ולהחליט בזה עוד בשבת זו, וגם להתחיל בזה כגון ע"י נתינת מאכל ומשקה

וכיו"ב. וגם באופן הנתינה ישנה הוראה מפ' שקלים: נתינת מחצה"ש היתה בשביל קרבנות ציבור, וידוע ביאור אדה"ז בפירוש הפסוק "אדם כי יקריב מכם קרבן להוי" שכדי שהאדם יתקרב לה' הוא ש"מכם קרבן להוי", שנותן כל מציאותו לה'. ומזה מובנת ההוראה למעשה בפועל, שנתנת הצדקה וגמ"ח צ"ל באופן שמכניס בזה כל עשר כחות נפשו, שנוסף להעשי' בפועל, חושב ומדבר עד"ז כו'. ועי"ז מזרזים את הגאולה שתבוא תומ"י ואז יעשה הקב"ה את צדקתו שמקבץ כל בני"י "קהל גדול ישובו הנה".

(חלק משיחות ש"ק פ' ויקהל, כ"ה אדר א' ה'תשנ"ב)

"בברכת מזל טוב"

מכתבי כ"ק אד"ש למשפחות החתן והכלה

קורנט- סגל- פרדס חנה

RABBI MENACHEM M. SCHNEBERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחזם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 זויסמערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ב' אדר תשמ"ג
ברוקלין, נ. י.

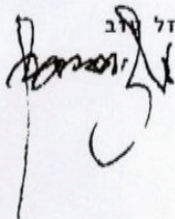
חאברך הווי"ח אי"א נו"ב זכר'
מוה' אהרן שלי
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום
כ"א אדר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתחי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
מזרימים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

מאשר הנני קבלת הפ"ב ע"ד מקום ואופן, הסתדרותם לאחרי
החתונה, ויקרא כעת רצון על הציון הק', ויהא כ"ז בהצלחה.

מכתב כ"ק אד"ש מלך המשיח להורי החתן
בקשר עם קביעות זמן חתונתם - כ"א אדר

קורנט - ירוש"ל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 אימערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ז כסלו תשמ"ה
ברוקלין, נ. י.

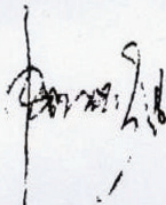
הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מה' אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות מצב זוג' חי',

חשי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל
ותלד זחור"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

הפ"נ שבמכ' יקראן בעת רצון על ציון
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה

דו"ח הפעולות וכו' נתקבלו. ויה"ר שתחיינה, פעולות
נמשכות וכו' ויבשי"ט.

'ותלד זחור"ק בעתה ובזמנה כשורה ובנקל'
מכתב כ"ק אד"ש מלך המשיח להורי החתן

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

קורנט - פרדס חנה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחזם זענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ביה, טייו מנייא תשמ"ח
ברוקלין, נ. י.

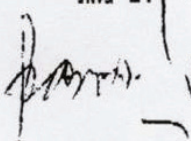
הרה"ח אי"א ברי"ב וכו'
מוה' יהודה ארי' שי'

שלום וברכה

במענה על ההודעה ע"ד הולדת הנכד למזל
טוב ושהכניסוהו הוריו שי' לבריתו של אברהם
אבינו ונקרא שמו בישראל מחזם מענדל שי',

הנה יה"ר מהשי"ת שכשט שהכניסוהו לברית
כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים,
ויגדלוהו מתוך הרחבה.

וירונו מהם ומכל יו"ח שי' דוב נחת
יהודי אמיתי חסידותי.

בברכת מזל טוב

הפ"ג שבמכ" יקרא בעת רצון על ציון
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ די"ע.

ע"ד הולדת הנכד למזל טוב

מכתב כ"ק אד"ש מלך המשיח לסב החתן, הרה"ח ר' יהודה ארי' ע"ה קורנט

תשורה משמחת הנישואין של מנחם מענדל ומנוחה קורנט

קרלבשטיין-אהייק
ABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

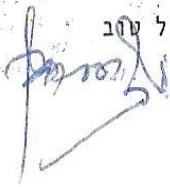
בייה, גי"א סיון תשמ"ה
ברוקלין

האברך הרו"ח אי"א נוי"נ כו'
מו"ה ארז שלי
וב"ג תי'
שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום ט"ו סיון הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי מזל טוב מזל
טוב ושתה"י בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

מכתב כ"ק אד"ש מלך המשיח להורי הכלה
בקשר עם קביעות זמן חתונתם

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ר"ח ניסן תשמ"ז
ברוקלין, נ. י.

הווייח איינע נויינע עוסק בצי"צ וכו'
מוה' ארז שי'

15/1

שלום וברכה!

מכ' והפיינ נתקבלו,

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו
ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג
כשר ושמח ולחירות אמיתית, חירות מדאגות בגשם
ומדאגות ברוח - בכל דבר המעב עבודת ה' בשמחה
ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת
הימים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום
וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

ברכת החג
דעיתוק יתעלה ויגדל
אברהם

‘ולהצלחה ובפרט בעבוה"ק הפצת התומ"צ'

מכתב כ"ק אד"ש מלך המשיח להורי הכלה לקראת חג הפסח

התוועדויות חסידים

770 "בית חיינו" - תשמ"ב

"כל העניינים האלו אינם שייכים אלי!"

הרה"ח ר' יהודה לייב שי' גרונר, מזכיר כ"ק אד"ש מה"מ, כ"ט תשרי ה'תשמ"ב

א. יהודי א' כתב לאד"ש ששני בניו חולים. ענה לו אד"ש שיבדוק את המזוזות. ואכן, אחרי שבדקו את המזוזות, מצאו פסול בשתי אותיות, שכל אות היא התחלת השם של א' הבנים!

ב. לפני כמה שבועות, הגיע מדען יהודי מכובד ל-770 והכניס לרבי מכתב בו סיפר שאביו חלה במחלה מסוכנת שהרופאים לא מצאו לה תרופה והם כבר התייאשו ממנו. ענה לו הרבי: "הרי אתה מדען, וידוע לך שאפילו אם אתמול לא מצאו תרופה למחלה, הרי היום יכול להיות שימצאו את התרופה למחלה, ובנוגע לחייו הפרטיים, יראה לשמור שבת, כשרות וטהרת המשפחה".

הוא קיבל את מענה אד"ש, אך לא הבין למה בדיוק כוונתו. כשהוא הגיע לרופא המטפל, אמר לו הרופא, שיגש לידידו שהוא מומחה למחלות מסוג זה, אולי הוא יצליח לעשות משהו. כשהגיע המדען לאותו רופא, אמר לו הרופא בהתפעלות: "בדיוק היום גיליתי תרופה חדשה למחלה זו..."

הוא כמובן קלט מיד את כוונת אד"ש, והבין שעליו לעשות גם את מה שאמר לו אד"ש בענייני תורה ומצוות. הוא צלצל לשליח של הרבי בעירו, סיפר לו על החלטתו, וביקש ממנו שיבוא לקבל את פניו בשדה התעופה. עוד במטוס שוחח באריכות עם אשתו על שינוי אורח חייהם הפרטיים לחיי תומ"צ. כשהגיע המטוס לשדה התעופה, הגיעו כמה אנשים חשובים לקבלו, וביניהם היה השליח. הוא התעלם מכולם וניגש מיד לשליח כאשר כיפה

חבושה על ראשו, ואמר לו שרוצה ללמוד איתו כיצד להתקדם בשמירת תומ"צ.

ג. היה יהודי שקיבל הוראה מהרבי לשמור על טהרת המשפחה (הוא הי' יהודי פשוט ולא ידע הרבה). אותו יהודי היה מקפיד גם לומר את הפרק תהילים של הרבי, באותו קאָך בו שמר על ההוראה שקיבל. ושאל אד"ש: "האם הסבירו לו את ההבדל בין שני העניינים?". (בין העניין של טהרת המשפחה שהוא מדאורייתא, לאמירת הפרק תהילים, שזהו רק מנהג). סיפור דומה, היה עם זוג יהודים משיקאגו שלא היו להם ילדים, וקבלו הוראה מאד"ש להקפיד על טהרת המשפחה ולומר פרק ע"א שבתהילים (פרק של הרבי בזמנו). כשבישר השליח במקום לרבי על שב"ה נפקדו בזחו"ק, שאל הרבי: "האם הסבירו להם שיש הבדל בין טהרת המשפחה שזהו מדאורייתא, לבין אמירת קפיטל ע"א שזהו מנהג?", וענה השליח שלא הסבירו להם, והם עושים את שני הדברים רק מפני שהרבי כך הורה להם. הרבי חייך ואמר: "שיהיה כך"...

ד. פעם אמר אד"ש: "באיזו אחריות מדברים בתפילה, ולא עונים 'אמן' היא שמה רבא', 'ברוך הוא וברוך שמו' ו'אמן', וכן בנוגע לתפילה בציבור – כשהתפילה שלא בעבודה), וזמן ק"ש, כל העניינים האלו אינם שייכים אלי!".

ה. אד"ש סיפר לי פעם ששלושה ימים הוא מבחין בילד שלא עונה 'ברוך הוא וברוך שמו' ו'אמן', ותיאר לי מי היה הילד, (כנראה היה זה בימי חנוכה, שהתפללו מנחה ב'זאל הגדול' למטה, אז ראו כמה פעמים כיצד סיבב אד"ש את ראשו לכיוון הילדים, נענע בראשו ואמר בקול רם יותר 'אמן' ו'אמן יש"ר') ושאל מדוע הילד לא עונה.

"מסביב לילד" - המשיך אד"ש - "עמדו עשרות בחורים ואף אחד מהם לא אמר לילד לענות 'אמן' וכיוצא בזה. רציתי ללכת ממקומי ולגשת אל הילד ולומר לו, אבל זה היה גורם לאיברקערעניש [=סערה] והיה רחמנות על

הילד...", ואז שאל אותי הרבי מדוע לא ניגשתי אני לילד לומר לו לענות איש"ר.

1. פעם בשבת היה רעש גדול בבית-הכנסת ושאל אותי אד"ש: "מדוע היה השבת - פרשת ויגש - רעש בבית הכנסת?!"

2. שמעתי פעם מאד"ש, שכל מה שהוא תובע מהחסידיים, הוא תובע מעצמו עשר פעמים ככה!

3. באחת מן השבתות, היה זה פרשת וישלח, הרבי דיבר בין הדברים ב'קאך' על ארץ ישראל. ביום ראשון שלאחר השבת, התאונן הרבי בְּפִי, שקיבל ידיעה שהחסידיים 'קאכן זיך' בשיחה שדיבר בקשר לארץ ישראל, אבל מה שחזרו בעת ההתוועדות וואָרט מהבעש"ט ומהמגיד ואדה"ז והלאה, לזה לא שמו לב. (ועשה תנועה בידו, ואמר:) ש"זהו בעצם עיקר ההתוועדות, ואם כל ההתוועדות הייתה בשביל ארץ ישראל, הרי לא היה צריך להיות התוועדות, אלא **עצרת**". ובנוגע לארץ ישראל - אמר אד"ש - שכל העניינים שדוברו, שייכים למתעסקים בזה, אבל לחסידיים אין זה שייך.

4. באחת השנים הראשונות לנשיאות, שאל אותי אד"ש: "מדוע לא הולכים (אלו שכבר התחתנו) עם בגד ארוך בשבת". ועניתי שזה מפני עניות. אמר אד"ש: "אני זוכר שביקטרינוסלב הלכו בשבת עם טלאים, אחד בידו הימנית, אחד בשמאלית ואחד בחזהו, אבל אף פעם לא עלה בדעתו של אף אחד, להחליף את בגדי שבת לקצר!".

אמרתי לרבי: "באמריקה, בגד עם טלאים אין זה בגד שבת", והשיב אד"ש: "וחצי בגד זהו כן בגד שבת?!", וביקש ממני לומר להם שאפשר ללכת גם-כן במעיל עם טלאים!

5. אד"ש התבטא פעם: "האם בגלל שמראים התוועדויות וכיו"ב בקייבל-טיווי (- בטלוויזיה), לכן יהי' מותר להכניס את המכשיר הזה לבית?! בשום אופן לא!". (באחת ההתוועדויות הזכיר שאלו שמסתכלים בטלוויזיה זהו היפך הצניעות...).

יא. על כאלו שהלכו בסירטוק צבעוני, אמר אד"ש: "וכי הם למדו ב"עץ חיים" (דורכגעטאן בפרד"ס) בשער הגוונים איזה מעיל ללבוש, ומשם הסיקו ללבוש מעיל בצבע ירוק וכיו"ב?!..."

יב. אחד שאל את אד"ש, כיצד יסביר לתלמידיו את העובדה שהרבי מחלק דולרים ל"טנקיסטים", שנראה מזה שנותנים חשיבות מיוחדת ל"מבצעים" ופחות מחשיבים את הלימוד ולומדי התורה. השיב אד"ש: "כנראה לא הבין העניין כלל. איך יעלה על הדעת שמחשיבים "טנקיסטים" יותר מאשר לימוד התורה?!". הסיבה שנותנים דולרים ל"טנקיסטים", היא מפני שעניינם הוא **הפצת המעיינות**, והיות והסיבה לחלוקת הדולרים היא בכדי לתת לאחרים (שליחות מצווה לצדקה), שזוהו בדוגמת עניין "הפצה", לכן רוצה לתת לאלו שעוסקים ג"כ **בדוגמת** "הפצה" שזה עושים ה'טנקיסטים", [משא"כ כשיתנו דולרים לאלו שלומדים תורה - שזוהו דבר המחוייב...].

יג. לפעמים, כשהרבי ה' נוסע לאוהל ה' נעצר ליד ביתו של ר' משה טווערסקי-שניאורסאהן, (כאשר הנ"ל היה מבקש), והיה לוקחו יחד איתו לאוהל.

כשר' משה היה רוצה להצטרף לנסיעה, היה מתקשר כבר משעה 11:00 בבוקר ומברר במזכירות מתי אד"ש נוסע לאוהל. באחת הפעמים אד"ש יצא בשעה 3:00, ואמר ר' משה לאד"ש שחשב שכבר שכחו אותו, השיב לו אד"ש: "כתוב בפסוק על אברהם אבינו "וישכם אברהם בבקר", בפועל, אז האָט געפעדערט און געפעדערט, ועד שיצא ה' כבר מאוחר, וזאת על אף שהשכים מוקדם בבוקר". [דהיינו שעשה כל מיני הכנות בכדי לצאת...].

יד. כשאד"ש היה ניגש לש"ץ בי' שבט, היה מתחיל חזרת הש"ץ רק לאחר שהיו עשרה יהודים שסיימו שמו"ע. הסדר היה בדרך-כלל, שהוא מביט לעברי [בי' שבט] ושואל אם אפשר כבר להתחיל חזרת הש"ץ, ואז הייתי עושה תנועה עם הראש, ואד"ש היה מתחיל בחזרת הש"ץ. באחת הפעמים חזרו בשעה מאוחרת מהאוהל, והיה שם ר' משה טווערסקי-

שניאורסהן הנ"ל. כשאד"ש שאל אותי אם אפשר להתחיל, חשב ר' משה שאד"ש שואל האם מותר להתפלל (מצד השעה המאוחרת), ואמר: "מתי שמתפללים כאן זהו הזמן"...

טו. ר' משה הנ"ל היה מגיע עוד לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ובכל פעם היה מדבר הרבה זמן ושוכח לסיים... פעם אחת, קרא אד"ש לבוימגארטן מארגנטינה ואמר לו שילך להוציא את ר' משה מחדרו של הרבי הריי"צ אפילו אם הרבי יצעק, כי אחר-כך הרבי (הריי"צ) עוד יגיד 'יישר כח' על-זה. נכנס הלה להוציאו, ומיד אמר לו הרבי הריי"צ 'דרך ארץ!' [ר' משה הנ"ל היה יהודי מבוגר, דור חמישי לאדה"ז], אך בוימגארטן הוציאו בכל-זאת. למחרת פגשו אד"ש ואמר לו שהרבי הריי"צ אמר 'יישר כח' על-כך.

טז. באחד הימים ראה אד"ש מודעה על ברית שתתקיים לאחר חצות. אמר לי אד"ש: "הייתכן שראה כזה פתק, והרי זהו היפך הזריזות של אברהם, כמ"ש **וישכם** אברהם **בבוקר**?!". עניתי אפוא שזאת מפני שהמוהל יגיע רק אחר-הצהריים, והורה לי אד"ש ללכת להוריד את הפתק כדי שעכ"פ לא יהיה פרסום לדבר.

יז. הרבי הריי"צ אמר פעם, שכמו שבסולם ישנם שליבות ע"ג שליבות, ובכדי לטפס צריכים לעבור מאחד לאחד ואי-אפשר לקפוץ כמה ביחד, כך כל חסיד שרוצה להגיע לרבי, צריך שיהיה לו חסיד זקן למשפיע, ולא שיקפוץ מיד לרבי. (ואד"ש התבטא פעם, שהחיסרון של היום אצל החסידים, הוא מפני שאינם גדלים אצל חסידים זקנים).

יח. היה מקרה שאחד כתב לאד"ש שרוצה לבוא להיכנס ליחידות (הלה היה גר במרחק רב). ענה לו אד"ש, שבמקום לבוא, ינצל את הזמן שהייתה לוקחת לו הנסיעה לכאן לאמירת תהילים, ואת כסף ההוצאות ייתן לצדקה.

יט. אשתו של רב צעיר מראשון-לציון הקשתה ללדת. אותו רב חלם בלילה, שהוא נמצא במסיבה יחד עם אד"ש, ואד"ש אומר לו לבדוק את המזוזות. הוא השיב לרבי שיש לו את המזוזות בכיס, ונתנם לרבי. הרבי

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

הסתכל, ובאחת המזוזות הבחין בכך שה'קוץ' של ה'שי"ן' במילים ו"שננתם לבניך" נוגע בתגים של ה'נו"ן'. כשהראה לו הרבי את זה, ענה הרב ההוא לרבי שבדיעבד זה כשר. אמר לו אד"ש, שאצל רב צריך להיות מהודר, ולא בדיעבד. הסתכלו עוד במזוזות, ומצאו פסול בלמ"ד של "ואכלת". לבסוף אמר לו אד"ש שייתן את המזוזות לסופר החב"דניק ר' אברהם סלומון לבדיקה. הרב קם משנתו, הוריד את מזוזות ביתו ונתנם לסלומון הנ"ל. לאחר בדיקה, מצא את אותם הפסולים בדיוק כפי שהראה לו הרבי בחלום. לאחר-מכן, החליפו את המזוזות והכל עבר בשלום. (שמעתי שהרב ירוסלבסקי סיפר את זה ג"כ ואמר ששמע זאת מפי בעל המעשה).

"מיר זיינען דאך ספירת המלכות"...

יום ג' ט"ו תשרי, חג הסוכות ה'תשמ"ב

ר' לייבל התוועד בסוכה שעל-יד הריקודים, אכתוב להלן את מה שאני זוכר:

כ. ה' אחד מהחסידיים של אדמו"ר הצ"צ שהי' לו חוזה עסקים עם מושל גוי (בדיוק מה שהי' לא שמעתי), ובא לאדמו"ר הצ"צ ואמר לו הצ"צ שכל דבר בו תהי' לו בעי' שיישב ויחשוב וכפי הרעיון הראשון שיבוא לו במחשבה כך יעשה. הוא נסע חזרה לביתו. כעבור זמן באחד הימים שמע הרבי מהר"ש את הצ"צ אומר "רחמנות על ר' ארן (ר' אהרן) ויהי טוב". אדמו"ר המהר"ש רשם מיד באיזה שעה ובאיזה יום זה הי' וכשהגיע שוב ר' אהרן שאל אותו המהר"ש: "אתה זוכר את העצה שאמר לך הרבי? נו, איך זה עזר?" ואמר שבד"כ זה תמיד עזר חוץ מפעם אחת שהמושל אמר לי שאחליט במקום האם כן או לא. לא ידעתי מה לעשות, ישבתי וחשבתי ולא התגבשה אצלי החלטה סופית. אח"כ התיישבתי עוד הפעם לחשוב ואז חשבתי על החלטה מסויימת, ואז התברר כי זו האחרונה לא היתה טובה. שאל אותו המהר"ש האם אתה זוכר באיזה שעה וכו' ואמר לו בדיוק. אח"כ הלך

המהר"ש והביא את הפתק שרשם אז, וזה הי' בדיוק מתי שאמר הצ"צ
"רחמנות על ר' אהרן..."

כא. בשנה הראשונה של נשיאות אד"ש, פעם אחת הביא אד"ש מסכת
סנהדרין להתוועדות ואחז אותה בידיים מתחת לשולחן (בכיוון הרגליים).
ליד אד"ש ישב ר' **משה גורארי** שהי' למדן גדול ומשכיל בחסידות וכו' וכו'.
אמר הנ"ל לאד"ש [מדוע אד"ש מטריח את עצמו] והוא מוכן להחזיק
לאד"ש את הגמ'. אמר לו אד"ש "**אויב בין איך** [ז.א. אם אני רבי, אד"ש לא
רצה להגיד עדיין שהוא רבי] **אזי זו לא טרחה בשבילי ואם אני לא אני** [ז.א.
לא רבי] **אז חבל לך על הזמן שאתה יושב כאן**".

כב. עוד בחייו של אדמוה"ז, הצ"צ הי' רוקד מאוד חזק כל ליל שמח"ת
והחסידים היו מחפשים להשיג חלק מהבד של מעילו של הצ"צ, היות שאת
המעיל הי' זורק לאחרי החג כי מרוב הזיעה אי אפשר היה עוד ללבושו.

כג. בכ"ח סיון תש"א הגיע אד"ש לארה"ב. בתש"ה קיבל הרבי הרי"צ
התקף לב והי' צריך להיות בחדרו במנוחה. כשהגיע שמח"ת שאלו את אד"ש
מה לעשות בנוגע לריקודים שהיו נוהגים לרקוד כל הלילה בשמח"ת (ולא
בשמע"צ כי אין להרעיש וכו'). למעלה הי' מנין מצומצם להתפלל אצל
הרי"צ ולמטה אד"ש הורה שירקדו כל הלילה ושרו "**שא שא**" וכך רקד
אד"ש כל הלילה והי' תמיד רוקד עם מישהו או עם 2.

כד. פעם אחת ביקרו אצל אד"ש נער ונערה. הם באו לשאול את אד"ש
באיזה אופן תהי' הנהגתם שינהיגו את אלו שצריכים להנהיג. אח"כ שאלה
הנ"ל את אד"ש מהו העניין ואיך זה יכול להיות כל הסיפורים שמספרים
מופתים וכו'. בתחילה אמר לה אד"ש: בטח את מתכוונת לכל הסיפורים על
הצדיקים והבעש"ט?! וענתה: שיהי' זה [אף שהתכוונה לשאול על אד"ש],
וענה לה אד"ש: האם את מאמינה בה? אמרה: בודאי! **אד"ש**: האם את
מאמינה שהוא ברא את העולם? **הנ"ל**: בודאי! **אד"ש**: האם את מאמינה
שלפני שברא את העולם המוגבל הוא הי' בלתי מוגבל? **הנ"ל**: בודאי! **אד"ש**:

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

האם את מאמינה בזה שנתן ה' את התורה? ה"ל: בודאי! אד"ש: והאם את מאמינה שהתורה בלתי מוגבלת?. היא לא הבינה את שאלת אד"ש כי חשבה בודאי שמצוות התורה הם מוגבלים, תפילין מעור של בהמה וכו'. אד"ש ראה שהיא לא מבינה, אז הסביר לה: האם את מבינה שהתורה היא לא מוגבלת בזמן ומקום? ענתה ה"ל: בודאי! כי לא משנה אם יהודי נמצא בארץ זו או אחרת. וזה – אמר לה אד"ש – הצדיקים שהם קשורים לתורה, דהיינו שהם החליטו ומקיימים את התורה על כל פרטי, ולכן בכח התורה שלהם שהיא בלתי מוגבלת יש להם כח בלתי מוגבל בזמן ומקום. ואז אמרה שמבינה...

כה. פ"א באה אשה אחת לר' איצ'ה דער מתמיד וביקשה ברכה לבן זכר. ענה ר' איצ'ה שהיות ואני חסיד, דאָס הייסט [ז.א.] שאני קשור לרבי, ד.ה. שיש לי כוחות של הרבי, ד.ה. שאני יכול לברך ברכה בכוחו של הרבי, לכן אני מברך אותך שתזכי לבן זכר. ומיד כתב לרבי מכתב שהוא בירך אישה לבן זכר מצד כוחו של הרבי ולכן, הוסיף וכתב, שהרבי ידאג שזה יתקיים. כעבור שנה נולד לה בן...

כו. הרבי פעם אמר שכשקשורים לרבי הרי זה כמו קטר של הרכבת שהוא סוחב את כל הקרונות והעיקר תלוי בכך שהקרונות יהיו מחוברים, ואם-כן אז לא צריך רצון שלהם וכו' כי אז הקטר סוחב אותם, אבל אם מתנתק קרון הרי הקטר ממשיך והקרון נשאר לעמוד. וכך גם בעניין ההתקשרות, שאם מקושרים לרבי אז הרבי כבר מושך אותנו ונמשכים ממילא, אבל צריכים להיות קשורים תמיד ללא ניתוק.

כז. ה' שליח של אד"ש שנשלח לאיזה מקום נידח וכתב לאד"ש שהעבודה היא מרובה ועדיין הוא לא רואה פירות, ואשר על-כן רוצה לעזוב את מקום השליחות. ענה לו אד"ש משל למלך ששלח אדם א' שייטע בשבילו עצי פירות, שהעבודה היא מרובה ועד שגדלים פירות עובר זמן רב, וכי יבוא אותו אדם אל המלך ויבקש להחליף את עבודתו בעבודת גידול תפוז"א, שעבודה זו מועטת והפירות צומחים מהר? א. הרי המלך ביקש ממנו

עבודה אחרת. ב. הרי המלך סומך עליו, ז.א. שהוא יכול למלא רצון המלך ויצליח.

וכך גם בענייננו. אם הרבי שולח מישהו בשליחותו לאיזה מקום, ז.א. שהרבי יודע שרק אדם זה מסוגל לקיים את רצונו שם, ואם כותב שלא יכול הרי זה כאילו כותב "תשמע אתה טעית בחישוב שלך" כביכול, כי אינני זה המתאים לעבודתך. וכפי שהרבי אמר פעם לר' ניסן נעמנוב שכל דבר שהוא תובע הוא בטוח ש-50% מהדבר יקיימו, אבל דבר שיודע שלא יקיימו לכל הפחות ב-50% אינו מדבר עליו כלל כי זהו בגדר של דברים בטלים. וכן אמרה פעם הרבנית שהרבי נשאר תקיף בדעתו, באם הוא מחליט דבר א"א לשנותו בזה. ופעם אחת כתב אד"ש למישהו משהו לעשות והנ"ל כתב שלא יכול, אמר לי אד"ש כעת אני צריך לחשוב מההתחלה באיזה דרך לתת לו שיעשה. לפועל הוא יכול לעשות כפי שרציתי, אבל אם כותב שאינו יכול אזי צריך להפחית בעבודתו כפי שהוא חושב.

כח. אשה אחת נכנסה פעם ליחידות, לאחר ש"אד"ש בירכה וכו' שאלה מה עם הבעי' הבריאותית שלה, היא התפלאה איזו בעי' ואד"ש אמר לה שלפני כמה שנים כתבה שיש לה בעי' בריאותית ומאז הוא לא קיבל התייחסות מצידה לאותה בעי'. היא ענתה שכבר נהייתה בריאה מאז (ואמרה לי אח"כ ששכחה שהי' לה פעם בעי' והרבי חושב וזוכר עד היום מה עם הבעי' הבריאותית של אשה פלונית וכו').

כט. הרבי הי' נוהג לתת תמיד לגבאי ביהכנ"ס יוחנן גורדון כסף עבור הביהכנ"ס והי' אומר לו שיכתוב "החפץ בעילום שמו". כן הי' נוהג תמיד, עד שבאמצע שנת תש"י בתקופה בה הרבי סירב לקבל הנשיאות, כשמסר אד"ש את התרומה כרגיל, רצה הנ"ל לכתוב בגלוי מי התורם ואמר לו אד"ש "בודאי אתה זוכר את החוזה בינינו". ענה ר' יוחנן: **ביז ויפל איז דער שיעור פאר העלם'ן זיך?!** [=עד היכן השיעור להיות בהעלם?!].

ל. ישנו יהודי אחד [הרב יאלעס] שתמיד מדבר עם אד"ש על אד"ש מדוע אינו מתגלה וכו'. בתחילת דיבוריו דיבר שסדר הרביים הוא בספירות עד

שאד"ש הוא בספירת המלכות ואולי באמת זה מתאים שמלכות זה דיבור וכו' ולכן אד"ש מתוועד הרבה. וענה לו אד"ש "מיר זיינען דאך ספירת המלכות..." [=אנו הרי ספירת המלכות]. אח"כ לסיום שאל את אד"ש מדוע אינו מתגלה, מדוע הוא נסתר, ואמר לו אד"ש אתה כבר ענית בעצמך שענין המלכות הרי היא מגלה רק מעט מזעיר אבל את העיקר היא מעלימה ומסתירה...

פ"א אמר אד"ש שהוא מצידו ה' מתוועד כל יום, רק מצד זה שאין כלים וכפי שאמר כמה פעמים אד"ש שהוא "מעייף" ו"מנדנד" לקהל בכך שמתוועד כל שבת. מזה רואים עד כמה שאד"ש מסתכל על החסידים בתור שהוא מפריע להם וזה הכל מצד שאין מקבלים, ומדוע אין הם מקבלים, מפני שאין חסידיש'ע פארבריינגענ'ס שיתדברו בין החסידים ויתחילו לתקן את החסרונות עד שיהיו כלים ראויים לקבל השפעות של הרבי, שרוצה להשפיע בלי גבול, וזאת אולי הסיבה לכך שהרבי דורש שירקדו בסוכות בלי גבול, בכדי לנסות את החסידים האם יכולים הם לצאת מעט מהגבלה שלהם.

לא. א' שאל את אד"ש מדוע הפסיק לשלוח שלוחים, וענה אד"ש, כי פעם כשהיו ממנים שליח ה' נוסע והעסיק את כל המקום וכו' וכו' וכיום כששלוחים שליח אזי הוא מסתפק בכך שאני בחרתי בו בתור שליח והמעשה חסר. לכן, היות ובעיקר אני רוצה שיהי' את המעשה, אני מעדיף שלא למנות שלוחים מצד עצמי וכך יחפשו לעשות עוד ועוד בלי גבול בכדי לגרום איזה נח"ר.

לב. פעם אחת לאחרי שהי' התוועדות בלילה, למחרת בבוקר שאל אותי אד"ש מה נשמע (ממה שדובר אתמול), ועניתי שעדיין עוד לא עשו משהוא מיוחד. ענה אד"ש ש"לא ידעתי שאצל החסידים ה"עד מהרה ירוץ דברו" אינו קיים אצלם". בנוגע לאותיות בס"ת אד"ש רצה שיהי' מספר גדול אף שבאופן הפשוט זה לא נראה בטבע אבל אד"ש סובר שאפשר וממילא אם היו באמת עושים, היו עושים לכה"פ 2000 איש כרצון אד"ש וכן הוא בכל דבר שרוצה אד"ש שיעשו מיד וביתר שאת ועוז.

לג. אחד כתב לאד"ש דו"ח והראה לי אד"ש את הדו"ח ואמר "וכי יכול להיות שעשה את מה שכתוב כאן, והרי אפי' מלאך לא יכול לעשות עבודה כזו גדולה. ואף שנשמה גבוהה ממלאך אבל נשמה בגוף ה"ה מוגבלת לפי הגוף", ובכ"ז ענה לו אד"ש "נתקבל בעתו ות"ח וכו".

לד. פעם כשהיו מקבלים הבחורים דמי החנוכה היו מקבלים רק אלו שהיו שומרים סדרים בדיוק רב. הישיבה הביאה רשימה ואד"ש הראה לי את הרשימה ואמר לי שכאן ישנם בחורים שאני בעצמי יודע (אד"ש הי' מבקר לפעמים ב'זאל") שהם לא היו בסדר ובכ"ז חושבים שיירמו אותי. כאן לא מרמים! ואם הם רוצים להיות כמו ר' לוי"צ מברדיטשוב שלימד זכות על כל יהודי, הרי זה מידה טובה אבל זה לא כאן [והוסיף עוד דבר שאינני יכול לספר]. כך גם היה ביחידות שהנהלה היתה כותבת דו"ח על כל בחור ופ"א שאל אד"ש על בחור מסוים האם הוא זה שכתב זאת או ההנהלה...

לה. אחי ר' יצחק דוד שי', הי' צריך לנסוע לשליחות מיוחדת וקשה במזרח הרחוק והיו לו בעיות בבריאות אמר לו אד"ש "מה אתה דואג, אני נמצא אתך בכל מקום".

לו. אשתו של א' נהייתה חולה בליל שבת ואישפזו אותה בבית הרפואה. לפנות בוקר המצב החמיר ושלחו לקרוא לו להיפרד ר"ל מאשתו. הנ"ל לקח כרך לקו"ש והרהר במחשבתו שכותב לרבי פ"נ וכו' והלך לשם וב"ה השתפר המצב. במוצ"ש הוא צלצל אלי שאודיע זאת לרבי. למחרת הרב חמ"א חדקוב צלצל אל הנ"ל ושאל אותו בשם הרבי מתי נהי' מצבה של אשתו יותר טוב ולפני שתענה אני אענה לך "בין 5:30 ל-6:00 בבוקר של שבת". חדקוב אמר לו ג"כ את הסיבה מדוע הרבי רצה לצלצל אליו להודיע לו: שידע מזה שעוד לפני שהודיע בכלל על זה שהיא מרגישה לא טוב הרבי הרגיש זאת.

לז. שמעתי מפריידין שסיפר מבעל המעשה, שילדה של א' נכוותה ברגל והרופאים אמרו שצריך להוריד חלק מהרגל שנכווה והוא שלח לרבי בקשת ברכה ב'אקספרס' וכעבור כמה ימים, לפני שעשו לה ניתוח, כתב הרבי

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

שיחליף את התפילין שלו וכמובן שעשה כן וכבר למחרת חל שיפור ועד הניתוח ממש השתפר באופן מפליא. הרופאים נתנו רק כמה תרופות והכל נעלם והם אינם יודעים איך זה קרה, הרופאים אמרו שזה ממש נס (הנ"ל פויילישער).

לח. הרה"ח ר' ניסן נעמענוב הגיע בפעם הראשונה ל-770 במטוס החדש שיצא אז שתוך כמה שעות הגיע לני. ואמר לרבי שלמד מזה הוראה, שכל דבר שהי' פעם לוקח הרבה זמן וכן בעבודת ה' כיום זה יותר מהר ואד"ש נענע בראשו כאות שמאשר זאת. ודבר שני אמר לאד"ש שפעם היו בורחים מהרבי ולא היו רוצים שהרבי יסתכל על פניהם והיום נדחפים כמה שיותר קרוב לרבי וענה לו אד"ש ע"ז "נו", ז.א. שאד"ש בכלל נגד זה שנדחפים.

לט. ה' פעם א' שהגיע משדה התעופה ורצה להיכנס מיד בדחפיות ליחידות (זה ה' בשנים הראשונות), והסדר ה' שלפני היחידות היו מוסרים לאד"ש רשימת הנכנסים ואח"כ אי אפשר היה להוסיף אף אחד, לא משנה מי ומאיזה סיבה שלא תהי'. ואז נכנסתי לקודש "בין גברא לגברא" ושאלתי אם להכניס את הנ"ל ואמר אד"ש שפעם היו הולכים שבועות וחודשים לליובאוויטש ברגל ואח"כ התחילו לנסוע בעגלות וכו'. היום נוסעים במטוס ומהמטוס רוצים להיכנס מיד לחדר הזה (וכמובן שלא נכנס). וכשאמר זאת אד"ש, הרים את ידו הק' והורידה למטה בצורת נחיתת מטוס.

"ה'עולם' אינו מבין מה 'נשפך' כאן"

יום ד' ט"ז תשרי, חג הסוכות ה'תשמ"ב

מ. להמזכיר של אד"ש ר' משה ליב ראדשטיין ע"ה ה' אד"ש עונה את התשובות בע"פ והוא ה' כותב. פעם רעייתו מסרה לו מכתב למסור לאד"ש וכשגמר את עבודתו מסר המכתב לאד"ש, אד"ש קרא את המכתב והניח על השולחן. כעבור כמה ימים שאלה רעייתו מה עם המענה וכמובן שלא היה. עברה תקופה ורעייתו החלה להציק לו יום יום שיביא לה תשובה מהרבי, עד

שיום אחד כשגמר את העבודה אמר לאד"ש שלא יוכל לחזור היום הביתה. מיד שאל אד"ש מדוע?! בגלל המכתב של רעייתך? וענה הנ"ל שאכן כן. אמר לו אד"ש: "אמור לרעייתך שבימים האלו לא הייתי באוהל על הציון וכשניסע אענה בעזה"י תשובה". לאחר שהי' באוהל אכן יצא מענה מאד"ש לרעייתו.

בהקשר לזה פעם אמר אד"ש: "החדר הזה מלא (כשאמר "מלא" הצביע אד"ש בידו הק') מהצרות של כל עם ישראל" ומא' הסיפורים (שאינני זוכר כעת) הי' משמע שמספיק עצם זה שהמכתב מגיע לחדר ואפי' אם אד"ש לא קורא אותו.

מא. פעם אחת, לאחר תקופה שהרבי דיבר בהתוועדות שצ"ל חמימות בעשיית המצוות, כלומר, לדעת מה שעושים ובפנימיות הענינים, אמר לי אד"ש: "דער עולם פארשטייט ניט וואָס גיסט-זאָך דאָ" [ה'עולם' אינו מבין מה 'נשפך' כאן]. בכלל, אין מה לדבר איך שאצל אד"ש כל מצוה זה עם כל ה"וואַרעמקייט" ועם כל הדיוקים, פשוט מחביבות המצוות וזה גם מה שרואים שאד"ש ממשמש בתפילין כמה וכמה פעמים בתפילה וכן בודק בציציות וכו'.

מב. אד"ש אמר שאצלו יותר חשוב שבחור ילמד מאשר שילך למבצעים. פעם ראה כמה בחורים שעומדים ליד הטנקים לנסוע ואמר לי שאשאל את הבחורים "מי נתן לכם הרשות לנסוע על חשבון הסדרים? שיגשו להנהלה לבקש רשות לנסוע למבצעים!".

מג. פעם ראה א' נדחף על השני ונותן לו מכה באגרופו על ליבו ואמר אד"ש שבאותו רגע מאוד נבהל שראה זאת אבל שתק...

מד. המקרה אירע בחודש אלול תשמ"א. ילדה מדרום אמריקה נהייתה עיוורת ר"ל מחמת טעות של הרופאים בניתוח בראשה, ולא יכלה לראות כי- אם להבחין בין יום ללילה. שלחו אותה לני. בכדי להתרפאות והרופאים אמרו שאינם יכולים לרפאה. בהשגחה פרטית שמעו מהרבי שמרפא אנשים

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

ובאו לאד"ש, אד"ש נתן לילדה חבילה של "פאני" [ניקל] שתיתן צדקה בכל יום. כעבור כמה ימים, כשנסעו ברכבת, החלה הילדה לומר "הנה מכונית", ההורים לא האמינו שהיא רואה והראו לה תמונה של הסבתא ומיד אמרה "הנה סבתא"...

מה. בכינוס של צא"ח סיפר **זלמן סודק** על א' (חייל שעזב את הארץ) שנשלח ע"י הרבי לאחת העיירות הנדחות באנגלי'. הוא כמובן מילא את השליחות במשך כמה שנים והייתה לו שם עבודה מאוד קשה. כשגדלו ילדיו והי' צריך לחנכם בדרך ה', בא אל הרבי בטענה שאינו יכול לחנכם ולכן רוצה לעבור למקום אחר. הוא כתב ג"כ שיש לו המצאה (פאטענט) אך אינו יודע איך להשלים אותה. ענה לו אד"ש בנוגע לחינוך שהוא ידאג לכך שיהי' שם ת"ת שבו ילמדו ילדיו (אף שניסה ולא השיג בנין וכו'). ובנוגע ל'פאטענטים' שלו, שילך לביתו ויחשוב ויחשוב עד שימצא פתרון ל'פאטענטים'. ההוא התפלא על כך שהרבי אומר לו 'פאטענטים' בלשון רבים, כי הי' לו רק 'פאטענט' אחד. אך מה שהרבי אמר לו, כך הוא עושה. הוא הלך לביתו והשלים את ה'פאטענט' וכעבור זמן מה הגיע איזה בעל עסק שרצה בדיוק 'פאטענט' כזה ושאל כמה רוצה ע"ז ואמר שחסר לו פרנסה וכן חסר לו מקווה-טהרה ות"ת עבור ילדיו ואם יסכימו לבנות ת"ת ומקווה אזי יתן להם ה'פאטענט'. הם התייעצו ע"כ והחליטו לעשות כן. במשך הזמן, עד היום, מצא כפי שאמר לו הרבי "פאטענטים" - עוד 18 'פאטענטים'! כמובן שזה עזר לו דבר ראשון לת"ת, למקווה וכן לפרנסתו. מזה רואים שאם פועלים כרצון הרבי כראוי אזי מצליחים, ואפי' כשהתחלה קשה מאוד.

"כשאני צוחק אתה תבכה"...

הרה"ח ר' שלמה שי' זרחי, יום ה' י"א שבט ה'תשמ"ב

מו. ר' ל.ק. כשהיה לערך בגיל 15-16 התלונן בפני כ"ק אדמו"ר שליט"א, אשר בכל פעם כשמגיע לביתו מוכרח הוא לפתוח את המקרר ולראות אם יש שם משהו... ואינו מצליח לעצור בעד עצמו מהרגל זה. אמר לו אד"ש: "תתאר לעצמך שאתה רב ומנהל הרבה מוסדות, וכי זה מתאים לאדם במעמד כזה להתנהג כך...?!".

מז. אחד שאל את הרבי האם לעשות רשיון, והרבי צחק... ולאחר-מכן אמר לו הרבי שיעשה. לאחר זמן היה הלה מעורב בתאונת דרכים קשה – ממנה ניצל בניסי ניסים.

[בקשר לזה, ידוע הסיפור שפעם נכנס אחד ליחידות אצל כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, ותוך כדי היחידות הרבי הריי"צ צחק בקול, ובעקבות כך, גם אותו אחד התחיל קצת לחייך. פתאום נהיה אדמו"ר הריי"צ רציני, ואמר לו: "כשאני צוחק אתה תבכה..."].

מח. בשנת ה'שי"ת היה אחד שרצה להתמנות לרב בבית-כנסת מסוים ברובע ברונקס בניו-יורק, ובא לומר לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ אודות כך. אמר לו הרבי: "בית הכנסת הוא טוב, אבל השמש אינו טוב, ולכן אל תלך". כך הדבר חזר ונשנה גם כשהוא דיבר עם הרבי שוב אודות כך. בפעם השלישית שהוא ניגש לרבי, אמר לו הרבי: "היות ובית-הכנסת טוב, אף-על-פי שהשמש אינו טוב, תלך". וסיים הרבי וביקש ממנו שבעוד שבועיים ביום ראשון, יגיע ל-770 בחזרה. ואכן ביום ראשון לאחר שבועיים הוא הגיע, היה זה י"א שבט ה'שי"ת... אז נודע לו על ההסתלקות שהייתה יום קודם - בשבת, והבין את סיבת הדבר מדוע אמר לו הרבי הריי"צ שיגיע שוב.

עבר עוד משך זמן, ונהיה לו מאוד קשה עם השמש בבית הכנסת שם. הוא הגיע ל-770, ניגש לאד"ש, וסיפר על הצרות שהשמש עושה לו, וסיים בכך

שהוא רוצה לעזוב את בית הכנסת. השיב לו הרבי: "כמדומני ששמעתי פעם מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שהבית הכנסת הוא טוב, רק השמש אינו טוב, ולכן שימשיך". הלה המשיך לבוא עוד לרבי ולהתלונן, עד שפעם התבטא בפני הרבי שהגיעו מים עד נפש ואינו יכול להמשיך. אמר לו שוב הרבי: "הרי מורי-וחמי אמר שהבית כנסת הוא טוב, רק השמש אינו טוב, ולכן צריכים למצוא איזה עלילה ולשלוח את השמש".

לא עבר זמן רב, ובאחד מן הימים ראו את "השמש" גונב כסף מקופת בית הכנסת. אמנם, אנשי בית הכנסת עדיין שתקו אך כעבור זמן מה ראו אותו גונב עוד כמה דברים וגרשו אותו מתפקידו, והייתה הרווחה.

עבר זמן, ופתאום ניחתה צרה חדשה. הקצב שנדב את בית-הכנסת, רצה חזרה חלק מבית-הכנסת. הבעיה הייתה שהניירות של בית הכנסת היו רשומים עדיין על שמו, וממילא לפי החוק הבניין עדיין היה שייך אליו. נסע הרב שוב לרבי, וסיפר לו על-כך שהקצב רוצה חצי מבית הכנסת. אמר לו הרבי: "הרי הבית-כנסת הוא טוב, ובנוגע לשמש הרי כבר התפטרנו ממנו, וכעת ה' יעזור גם-כן לבית הכנסת". וחזר הלה לביתו, והמתין לבאות.

בינתיים, התקרב היום בו המשטרה הייתה אמורה להתערב ולפנות את בית הכנסת מהחלק בו טוען הקצב לבעלותו. בלילה שקודם לבוא המשטרה, חולם אותו רב, שהוא מגיע לבית הכנסת כרגיל, והנה הוא רואה את אד"ש ואדמו"ר הריי"צ, יושבים על אחד הספסלים. והנה אד"ש פונה אליו ואומר לו: "הרי הרבי אמר לך שביהכ"נ הוא טוב ולכן תהי' בשמחה, ה' יעזור..." והתעורר מחלומו.

למחרת היום הייתה לאותו קצב שריפה בביתו, ונברשת גדולה נפלה עליו, ובנס הוא ניצל... הבין אז הקצב כי כל זה קרה לו מפני שרצה לקחת את בית-הכנסת בחזרה, והחליט מיידית להשאיר את בית הכנסת על כנו ולא לגעת בו. כמובן שאותו רב נשאר על מקומו והצליח בעבודת הקודש ומאז הקפיד שאף אחד לא יישב על המקום בו ראה את אד"ש ואדמו"ר הריי"צ בחלום. אחר-כך, הגיע לרבי וסיפר לו על החלום. אמר לו הרבי: "מה אפשר לעשות, הכל עושים בכדי להציל בית כנסת..."

"כאן, רק ללמוד ושה' יצליחו"

הרה"ח ר' יקותיאל מנחם שי' ראפ

מט. הרבי פעם אמר שישנה מעלה באחד שלא מבין את השפה המדוברת, שאז הנשמה שלו מבינה בדיוק את המדובר. אבל אחד שמבין את השפה הרי יכול ג"כ להבין ולפרש הפוך מהמדובר. ולגבי ה"קבוצה" אמר שאין אף אחד שלא מקבל שום דבר.

נ. מקובל ב-770 שמגיעים קבוצות סטודנטים ומחלקים אותם בקראון-הייסט. "מפגש" כזה משתדלים בד"כ לארגן בשבת בו תתקיים התוועדות עם אד"ש. קרה פעם ועם אחת הקבוצות שעמד בראשה פרופ' חנוכה (שהי' בע"ת), נוצר ויכוח גדול האם צריך להישאר בכל זמן ההתוועדות. הוא טען בלהט כי היות והם אינם מבינים את השפה אז אין טעם להשאיר אותם, אך לבסוף הוחלט ברוב קולות לחיוב, אף שאינם מבינים, אך נשמתם שומעת! המארגנים הכניסו זאת לרבי יחד עם כל ההחלטות. אד"ש כתב ע"כ: "האם הסבירו זאת ג"כ לסטודנטים שהנשמה שומעת".

נא. בחור אחד מתלמידי הקבוצה הכניס פתק לרבי בו הוא מבקש רשות לעבוד חלק מהיום. הוא נימק זאת בכך שבביתו אין כסף ואין לו במה לחיות, ואפי' כרטיס לחזור לאה"ק אין לו. ענה אד"ש בזה"ל: "כאן רק ללמוד ושה' יצליחו". ואכן, בחור זה ראה ישועה באופן בלתי צפוי לגמרי. הוא קיבל ממישהו הלוואה גדולה ובסוף השנה המלווה השאיר לו את הכסף בתור מענק...

נב. כידוע שהרבי מקבל על עצמו ריבוי תעניות, ואפילו לפני הנשיאות היה אוכל רק בלילה. פעם הרבנית הזקנה (-נחמה דינה) ביקשה מהרבי שיבטל הנהגה זו משום שזה מחליש את הגוף, וענה הרבי: "אנחנו הרי מאמינים שבכ"י יבוא משיח ואיזה פנים יהי' לי שבדיוק יום לפני בואו אבטל הנהגה טובה זו".

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

אגב כך, פעם ביקר ב-770 דוקטור נס, שהיה גם למדן. אחרי מעריב הוא החל לשוחח עם הרבי בנגלה, פתאום ירדה מלמעלה הרבנית הזקנה ואמרה "תנו לו ללכת לאכול, כי הוא לא אכל כל היום".

נג. מעניין הדבר שבמשך כל 30 שנות נשיאותו של אד"ש לא היה אף יום שלא היה ב-770, למרות המקובל שבימי הקיץ החמים הולכות הנשים וילדיהם לערי נופש מחוץ לעיר, ואפילו בתשל"ח נשאר בחדרו ולא הסכים ללכת לבית הרפואה.

בשנות נשיאותו של הרבי הקודם, כשהרבנית יחד עם אחותה והרש"ג היו נוסעות לנופש בשכונה בקצה העיר, הרבי היה בא לבקר אותם במשך שעה שעתיים וחוזר ל-770. פעם אחת הגיע הרבי מאוחר ולכן הסתפק באמירת שלום ורצה לחזור, ואז ביקשו ממנו בני המשפחה שישאר ללון ולא יקרה שום דבר אם ישאר פעם אחת, השיב על-כך הרבי שהוא לא מוכן לוותר על עוד כמה דקות של יחידות עם הרבי (הרי"צ)!

נד. היה תורם א' שהיה נותן לרש"ג כסף היות והכיר את הרבי הרי"צ. כשאד"ש עלה לנשיאות, חשש הרש"ג היות שהתורם לא הכיר את אד"ש. לפני שנסעו, התקשרו הרש"ג והמלווה שלו אל אד"ש לשאול בעצתו. אד"ש אמר להם להסביר לו שאמנם הגופות מחולקים אך הנשמה היא אחת. כשהרש"ג שמע זאת, תוך כדי התפעלות, הוא שואל את המלווה שהיה על ידו בשיחת הטלפון, "אתה שומע?", ואז הם שמעו בטלפון שוב את קולו של אד"ש, "כן, כן, אמנם הגופים מחולקים אך הנשמה היא אחת".

נה. ביחידות של הרב מאיר צבי גרוזמן, הרבי אמר לו "מי שרוצה להיות מקושר אלי, ולהתקשרות הרי נוגע מילוי הרצון. הרצון שלי הוא רצון חזק, רצון פנימי, רצון עצמי" - הרבי מנה עוד 2 לשונות - "בחור צריך לדעת 'שאגת אריה', בחור שלא יודע ללמוד, בחור שלא יודע 'שאגת אריה', הוא מוציא לעז על הבעש"ט, על המגיד, על אדה"ז והלאה והלאה, עד למורי וחמי. שילמדו שלא לשמה!", כאן מנה הרבי 3 דרגות בלימוד ש'לא לשמה'

חסידי: "א. בכדי לדעת יותר טוב ללמוד חסידות. ב. בשביל 'הפצה'. ג. בשביל התקשרות". (תרגום מאידיש).

נ.ו. הי' בחור שכתב לרבי שהוא לא בא לכאן ללמוד אלא רק בכדי להיות עם הרבי בתפילות וכו', וענה אד"ש שמיד יארוז את המזוודות, עוד לפני שבת, וימצא מקום עבודה דתי בארץ הקודש! הבחור התחנן על נפשו בתואנה שכשהוא יגיע לארץ יקחו אותו לצבא. ענה על כך אד"ש "אין לי ברירה, זהו ההיתר היחידי ע"פ הלכה שאפשר לעזוב את אה"ק – בכדי ללמוד".

נ.ז. פעם שמעו מחדרו של אד"ש דפיקות על השולחן בזמן היחידות. המזכיר רצה לפתוח קצת את הדלת ולראות מה נעשה, אך הדפיקות פסקו. לאחר מכן, כשיצא האדם שהי' בפנים, שאלו אותו מה הי', וסיפר שהוא מדען במכון ויצמן והוא עושה מחקר בקשר לאטום, והוא אמר לרבי שהחליט שהוא רוצה לשבת ללמוד ולעזוב את עבודתו. אמר לו הרבי שאם הי' בא מלכתחילה לשאול האם להיכנס לעבודה זו, הי' עונה בשלילה ושיתמסר רק לתומ"צ, אך היות והוא כבר עוסק בזה אזי אדרבה יוכיח שאפשר להיות מדען ואפי' מדען ראשי ובכ"ז לשמור תומ"צ, ואדרבה יוכיח שדוקא בגלל התומ"צ הוא מצליח. ובכ"ז הנ"ל התעקש שרוצה לעזוב ולכן דפק הרבי על השולחן ואמר: "דעתי נחושה, ובשום אופן לא אסכים שתעזוב את עבודתך במחקר!"

"מסתובנים ומסתובנים ולנסוף מתראים"

הרה"ח ר' יואל שי' כהן והרה"ח ר' שלמה שי' זרחי, אור לי"ט כסלו ה'תשמ"ב

נח. סיפר ר' שמחה גורודצקי שכאשר היה בגיל שבע עשרה למד בליובאוויטש והיה בין ה'עובדים' וה'לומדים'. יום אחד הוא נהיה חולה וראשו כאב לו עד שממש לא יכל ללמוד. הסבל נמשך עד שנוצרה לו נפחות במצח. הוא הלך לבקר אצל כמה רופאים, אך אלו לא הועילו לו כלום. המשגיח ר' יחזקאל (חאטשע) פייגין לקח אותו לפרופסור גדול בעיר חרקוב ולאחר הבדיקה אמר לו הפרופסור שאין לו לב, אין לו ראות, ואין לו מוח (רח"ל), ונשאר לו רק חודשיים-שלושה לחיות... כששמע זאת המשגיח אמר לו שילך לביתו, כי אין לו מה לעשות בישיבה היות ואינו יכול ללמוד.

ר' שמחה סירב ואמר למשגיח שהוא רוצה לנסוע לליובאוויטש אך ר' חאטשע לא הסכים לו על-כך, והודיע לו שייתן לו כסף רק עבור נסיעה לביתו. ר' שמחה התעקש ואסף כסף מחסידים שהיו באותה עיר, ביניהם היו גם כמה מקרובי משפחתו, ונסע חזרה לליובאוויטש.

ר' חאטשע סיפר לרבי הרי"צ על דברי הפרופסור ועל-כך שאמר לר' שמחה לנסוע לביתו. הרבי הרי"צ קרא לר' שמחה ואמר לו שהוא אמנם נותן לו רשות להישאר ב"תומכי תמימים", אך באופן אחר: במקום ללמוד הוא יהפוך להיות שד"ר. וסיפר ר' שמחה שרק עברו החגים, והוא כבר נהיה בריא ושלם ב"ה.

לאחר שיצא מרוסיה היה גר בארץ הקודש. פעם כשהגיע לרבי ל-770 חלה שוב והרופאים ובני המשפחה הציעו שישאר בארה"ב. הוא הכניס פתק לרבי לשאול מה לעשות, וענה לו הרבי שיעשה כעצת הרופאים. לאחר-מכן כשנכנס ליחידות, אמר לו הרבי: "כל מה שאמרתי לך, זהו על-פי טבע, אך היות ואתה יהודי שלמעלה מהטבע, אזי תחזור לארה"ק ותהיה לך רפואה שלימה וקרובה". וב"ה מאז הרגיש טוב.

נט. היה בליובאוויטש תמים בשם יצחק שלמד שם במשך שנה וחצי. עברו השנים והוא התגלגל עד שהגיע לקיבוץ בארה"ק, שם עזב לגמרי את דרך התורה, ואפילו את יום-הכיפורים הוא כבר לא היה שומר.

כשהרבי הריי"צ ביקר בארה"ק, שהה הרבי בבית מלון שיצחק הנ"ל היה עובר על-ידו מידי יום בדרכו לעבודתו. כששמע הלה שהרבי במלון, פחד שאם הוא יראה את הרבי זה ישפיע עליו, ועל-כן, לבש מכנסיים קצרות ועשה עוד כמה מעשים שיגרמו לו שגם אם הוא ירצה, לא יוכל להתראות עם הרבי. כשעבר כרגיל דרך המלון וראה את ריבוי החסידים בחוץ, לא יכול היה להתאפק, רץ לביתו, לבש מכנסיים ארוכות וכו', חזר למלון ונכנס לרבי הריי"צ. מיד כשנכנס, הכירו הרבי ואמר לו: "מען דרייט זיך און מען דרייט זיך און צום סוף זעט מען זיך" (= מסתובבים ומסתובבים ולבסוף מתראים), והלה התייפח בבכי...

ס. ישנו הענין של אדמו"ר: ענין ראשון צ"ל אדוננו, ענין הקב"ע והביטול, אח"כ מורנו ורבנו, ענין ההשגה. סיפר שהיה המנהג שניקולאי מגיע לעיר היו צריכים לפתוח ברז מים ולכבדו בלחם וניקולאי היה אוהב להגיע באופן פתאומי. פעם הגיע ולא פתחו את הברז כי בדיוק לא היה האמצעי לכך, כמובן העונש של מושל העיר היה לסיביר. טען המושל מה פשעתי ומה חטאתי, הרי לא היה ה'צבת' לפתוח את הברז? ענה ניקולאי, כשהמלך מגיע הברז צריך להיות פתוח, המים צריכים לזרום, לא משנה הענינים הצדדיים. על ידי השניים שיפתח, אבל המים צריכים לזרום.

כן צ"ל בענין הרבי, עניני הרבי צריכים להיעשות! אין נוגע כל סיבה צדדית ואפילו שתהי' מוצדקת ביותר, רק לאחמ"כ צריך להיות הבנה והשגה, אך בלי כל קשר למעשה שצריך להיעשות!

מסירות נפש ברוסיה הסובייטית

הרה"ח ר' אשר (באטומער) ששונקין (ע"ה)

סא. בכלא אמר לי הפקיד: שניאורסאהן הלך מכאן וכעת אנו ננקום בך עבורו ג"כ. שאלתי מה הקשר ביני לבין שניאורסאהן שאתה רוצה לנקום בי עבורו? וענה הפקיד: אתה שליח שלו! כששמעתי זאת ממנו, זה עצמו עודד אותי במאוד...

סב. היינו פלוגה של 30 אסירים והחליטו להעביר אותנו למקום עבודה אחר. הייתי היהודי היחיד מבניהם והממונה עלי (א' הגויים) הודיע למפקד החדש שאני היהודי היחיד ואינני עובד בשבת. אמר המפקד החדש ש"אצלי הוא כבר יעבוד"..." אמר לו הממונה (הגוי הנ"ל): דע לך שאצלו לא יעזור לך שום דבר ואפי' אצל מפקד המחוז ג"כ הוא לא עבד ואם תנסה לשעבדו בכח, בסוף תצא אתה המופסד ולכן עדיף לכתחילה לא להתחיל איתו [את כל זה שמעתי מאחורי הדלת...].

למחרת ה' הושענא-רבה ולא הלכתי לעבודה. בערב קרא לי המפקד בשקט ושאלני מדוע לא הלכתי לעבודה, הרי היום לא שבת. עניתי לו שהיום חג ואינני עובד. אמר לי המפקד: תעשה לי טובה רק תלך למקום העבודה ואל תעבוד, האם אתה מוכן לכך? עניתי כמובן בחיוך שאני מוכן ונתן לי יד. למחרת ה' שמע"צ והלכתי למקום העבודה ששם הם היו צריכים לשפך ולבנות מבנים חדשים. הלכתי למבנה צדדי שלא עבדו בו והתחלתי להתפלל. כשהגעתי כבר ל'עלינו לשבח' פתאום הגיע איזה בחור גבוה [שהי' בין אלו שלחמו נגד הג.פ.א.ו.] ושאל אותי "איפה אתה?!" "מה קרה?!" ואמר שהגיע מפקד המחוז וראו שאתה חסר ונתן מפקד המחוז למפקד שלנו 15 יום בצינוק בגלל שניעלם א'...

אחרי שהמפקד שחרר את כולם הוא מצא אותי והתחיל לצעוק עלי: איפה נעלמת ומדוע לא חזרת בזמן. אמרתי לו שלא ידעתי את השעה והתפללתי

באחד הבניינים. אח"כ הגיע מפקד המחוז והסתכל בפניי וחיך (כנראה הכירו).

למחרת שמח"ת המפקד שלח איתי 2 גויים שישמרו עלי בכדי שכשאתפלל לא אשכח לחזור, אז אמרתי למפקד מדוע צריך לשלוח איתי שומרים (שזה יפריע לי להתפלל), אלך ואחזור לבד! אמר לי המפקד "אתה שוב תתפלל ותשכח לחזור". לא הייתה לי ברירה והלכתי איתם והתפללתי בשקט לעצמי. רציתי אמנם לשיר היות והיום שמח"ת אך פחדתי היות והגויים עובדים ואני אתחיל לשיר... אך פתאום קם איזה גוי וזעק בקול "תראו איזה יהודי לא עובד, רק אנחנו עובדים". ואז פנה אלי ואמר "לכל הפחות אם אתה לא עובד אז תשיר משהו בכדי לשמח את ליבנו!". שמחתי במאוד ומיד התחלתי לשיר ניגון שמח.

אח"כ כשחזרנו למקום שספרו את האסירים, קם א' ואמר שהיהודי הזה לא עובד ואנחנו עובדים פי שניים ג"כ עבורו אבל לשיר הוא יודע, ומיד כולם בקשו ממני לשיר. אמרתי שככה אני לא יכול ולכן שכולם יעמדו (בצורה עגולה) מסביב צמוד לקיר. הם היו כ-70 איש והיות שהם לא ידעו לשיר לכן כשאני ארקוד אז שהם ימחאו כפיים... כמובן שהשמחה הייתה גדולה בשני הצדדים וכשהגיע המפקד מיד הלכו למקום הריכוז. אח"כ ניגש אלי איזה גוי ואמר לי "מימי לא שמחתי בליבי כ"כ כמו שאתה שמחתיני"...

סג. ה' איזה בחור שנהי' בעל תשובה בכלא [נכנס לכלא ל-24 שנים לאחרי ששרת בצבא ובסוף השירות עשה גניבה קטנה]. הוא הגיע אלי ואמר שהוא רוצה להתחיל לשמור שבת כמוני. אמרתי לו "הרי אתה תשב על-כך בצינוק". ענה לי הבע"ת "ומה אתה עושה?". עניתי שאני אכן 'יושב', אז הוא אמר שגם הוא מוכן לשבת ע"ז. הוא ב"ה אכן התחיל לשמור שבת ואח"כ כשנודע לו על אכילת כשרות, הוא התלונן בפניי על שלא סיפרתי לו ע"כ...

טז. כשהגיע י"ט כסלו סיפרתי להנ"ל את כל הסיפור ואמרתי לו שצריכים משקה בכדי להתוועד ולשמוח. אמר הבחור הנ"ל שהוא ישיג לי. שאלתי אותו "מאיפה תשיג משקה, הרי אפי' כוסית קטנה א"א למצוא?!"

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

אותנו בחור לא שהה זמן רב ולבסוף הגיע אלי עם חצי ליטר משקה. כמובן שהשמחה הייתה גדולה.

כשהגיע חג החנוכה, סיפרתי לו על החג הגדול והמצווה הגדולה שצריכים להדליק נרות, ואמרת לי שיקח פחיות קטנות שזרוקים בזבל בכדי לעשות נרות חנוכה, ושמן שיקח ממה שהיו מקבלים לדייסא. מיד רגז עלי הבחור הבע"ת ואמר לי "הרי אתה אומר שזה מצווה גדולה וכו', אז איך אתה רוצה לעשות זאת מזבל?!". ושוב אמרתי לו שהרי א"א להשיג כאן חנוכי' ולא כלום. הבחור הלך והוציא מכיסו 3 רובל שזה ה' סכום גדול ובפרט לאסיר בכלא והביא חנוכיה שלימה מהודרת ואפי' עם דופן וכו'. מכאן ואילך החלטתי שלבחור הזה יותר לא אומר לו שא"א להשיג וכו', אלא רק אספר לו על החג והוא כבר ישיג לבד את כל הנדרש.

כשהגיע החג בפועל חיפשנו מקום עבור הדלקת החנוכי' ומצאנו על-יד הכיור, וכל יום הייתי מדליק ראשון ואח"כ הבחור הנ"ל, וכשהגויים התאספו מסביב ורצו להבין את פשר הדבר, אזי סיפרנו להם את גבורת היהודים נגד היוונים. הגויים מאוד התפעלו והעריכו אותנו ע"כ שאפי' בכלא אנו שומרים על אמונתנו ועל התומ"צ.

ביום החמישי, בזמן שרובם היו בעבודה, הגיע בדיוק המפקד לעשות ספירה (אף שבד"כ לא עושים זאת בזמן שלא נמצאים כולם וכנראה באו במיוחד בגלל החנוכיה). הספירה התחילה מאחד החדרים הרחוקים כך שבחדרי הספיק בנתיים גוי אחד גבוה לגשת ופתח את החלון הקטן שהי' שם ואמר לי שאזרוק את החנוכיה החוצה והיות ויורד שלג חזק זה יכסה על החנוכי' ולא ירגישו בזה כלל והכל יעבור בשלום. מיד אמרתי לגוי בתקיפות: "לזרוק את החנוכיה?! בשום אופן לא!".

כשנכנס המפקד וראה את החנוכיה זכיתי ממנו למטר צעקות לא מבוטל אך לא התפעלתי ממנו ועניתי לו עוד יותר בחוזק ובתקיפות ממנו. המפקד שמע ומיד הסתובב ויצא מן החדר... [הדלקת החנוכי' כללה 2 עבירות: א. מצווה, ב. הדלקת אש בכלא].

סה. כשהגיע חג הסוכות סיפרתי לו על מצוות סוכה ומה בדיוק צריך לעשות, וכאמור, כבר לא אמרתי לו את המניעות שבדבר. מיד ניגש הבחור לקצה מקום העבודה, אסף עצים ובנה לו סוכה. באמצע הגיע מפקד המחוז (אף שבד"כ לא היה מגיע למקום זה) ושאל אותו מה הוא עושה שם, ענה לו הבחור בקור רוח מה הפירוש "מה אני עושה?". היות וראיתי שישנם כאן הרבה עצים זרוקים ועוד מעט יגיעו השלגים ויכסו את העצים והם ייעלמו ויתקלקלו, לכן אני בונה כאן מחסן בכדי לשים את העצים שישמרו. אמר לו המפקד "זו פעם ראשונה שאני פוגש אסיר מסור כ"כ בכל הסיורים שלי", ודאג שיתנו לו עוד עצים והוא בנה סוכה שלימה עם 4 דפנות ושנינו יחד רקדנו מתוך שמחה בסוכה וכך קיימנו בתוך הכלא הרוסי את מצוות סוכה.

כשסיפרתי לאד"ש את כל הנ"ל, שאל אד"ש האם הבחור הנ"ל מתכוון להגיע לכאן.

סו. ה' יהודי אחד שהיתה לו משפחה גדולה והתחיל להגדיל את ביתו ללא רישיון. על-ידו גר גוי שונא ישראל והלשין עליו בפני השלטונות. לאחר משך זמן השלטונות כתבו לו שהגיעה עליו תלונה, אבל היות והם מוקירים אותנו הם קרעו את זה (בכלל, הוא ה' אהוב על הציבור), וכמובן שהמשיך לבנות.

הגוי הנ"ל ראה שהמשיך לבנות, והיות וה' לו קשרים בחלונות גבוהים יותר, הוא כתב להם על היהודי הזה ועל-כך שכתב לממונים על העיר ולא עשו בכך שום דבר. כעבור זמן הגיע ליהודי מכתב מהממונים בעירו ובו מודיעים לו על צו למשפט ע"פ פקודה מהחלונות הגבוהים, ובמקרה הזה אינם יכולים לעשות נגדם שום דבר והוא חייב לבוא.

היהודי חשב להחריב את מה שבנה ולהכחיש את כל התביעה, אך בנו שלמד בליובאוויטש מנע בעדו ואמר שלא יעשה שום דבר אלא ימשיך את העבודה עד שיקבל תשובה מהרבי הרש"ב. הוא נסע לליובאוויטש, והרבי

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

אמר לו, שלא יהרוס ולא ישלח את הפועלים אלא ימשיך לבנות ובנוגע למשפט ה' יעזור.

בערב שבת – יום המשפט – הגיע שליח מטעם בית המשפט בכדי להודיעו להגיע למשפט. היות והי' ערב שבת, פחד שלא יספיק לחזור לשבת. ולכן היהודי נתן לשליח משקה והשתכר והתחיל לקלל את הגוי שהלשין על היהודי וכו' ואח"כ נרדם בביתו. כעבור כמה שעות הגיע שליח שני ובפיו בשורה שהתובע הגוי מת ועוד מעט ההלווי' וממילא התבטל המשפט...

בלווי' הלכה אשתו של הגוי ובכתה ואמרה: "הרי אמרתי לך שלא תתחיל עם יהודים"... [הגוי מת באותו היום ע"י כך שדיבר עם חבירו בתחנת הרכבת ועד שהרכבת התחילה לנסוע הוא קפץ על הרכבת ונתפס בידיה של הדלת אך רגלו נתקעה בחוץ (בגלל המכנסים הארוכות שלבש, כמנהג אנשי ממשל חשובים) והרכבת המשיכה לנסוע וממילא נפל תחת הגלגלים וכך מת. כן יאבדו כל אויבך ה'].

סז. הרבי מהר"ש אמר לחסיד **בערל משה ש.** להיות רוקח בעירו. התרופות שהכין עזרו ב"ה והצליח בדרכיו. באותה עיר ה' עוד רוקח שלא הצליח כ"כ בפרנסתו וב.מ.ש. ה' שולח לו כסף בצורה כזו שהוא אפי' לא ידע מזה, אך רוקח זה קינא בב.מ.ש. היות ואותו כולם אהבו וכן היו קונים אצלו והי' מצליח מאוד. פעם אירע שהרוקח השני נתן תרופה לאיזה גוי ואותו גוי מת מתרופה זו כי היה בה רעל. שלחו אליו צו למשפט ע"ז והוא אמר שתרופה – רעל זה, נתן ב.מ.ש. ולא הוא. כמובן שהכל הועבר לב.מ.ש. והוא נסע מיד לרבי המהר"ש, והרבי בירכו שה' יעזרו ולבסוף ניצל (אינני יודע הפרטים). כעבוד זמן 2 בנותיו של אותו רוקח קיבלו מחלה מסוכנת מאוד [ולא מצא הרוקח תרופה למחלה זו], ושוב נסע ב.מ.ש. ללויבאוויטש אל המהר"ש ובכה לפניו וביקש ברכה לבנותיו של הרוקח שלא ינזקו בגללו (כי טען שחלו בגלל זה שהעלילו עליו הסיפור הנ"ל) וכשחזר לעירו כבר הבריאו בנותיו של הרוקח...

"יגיע זמן והוא יהי' לך לתועלת"...

הרה"ח ר' לייזער ננס (ע"ה)

סח. סיפור זה על הרה"צ ר' לוי"צ, אביו של כ"ק אד"ש. אד"ש ביקשו לספר בזמן שהי' ביחידות:

פ"א שלח אדמו"ר הרש"ב מכתב עם ר"א ננס אל רלוי"צ, היות שבנסיעתו עבר דרך מקום מגורו של רלוי"צ. הרש"ב הוסיף ואמר לו שהיות ויגיע בערב חג הסוכות, ישאר כבר בשני ימי החג אצל רלוי"צ. וכך אמנם הי'. וכשהגיע, לאחר שנתן את המכתב, לקח לוי"צ את ר"א חדר לתוך חדר. בחדר א' נכנס וראה את כ"ק אד"ש יושב ולומד חסידות בשעה מוקדמת בבוקר. ואמר רלוי"צ "יגיע זמן והוא יהי' לך לתועלת". וכאן הפסיק לספר. ושאלו אד"ש: 'נו'. והמשיך את סיפורו שכשהי' בכלא לא התפעל ממה שאמרו לו, כפי שאמר לו אדמו"ר נ"ע, שאם לא יתפעל מהם, יצליח לעבור את הכל (הי' כמעט 20 שנה שלימות). פעם באמצע חקירה אמר שהולך בכח הרבי. אמרו לו, הרבי הרי כבר הסתלק. ואז נדהם לרגע, ומיד נזכר בכל הנ"ל ואמר בתוקף, והרי יש את ממלא מקומו. ואז החוקר הסמיך והחליף צבעים וביקש לצאת מהחדר...

סט. פעם כשעמדו אצל הרבי הצ"צ בגעה"ת להיכנס ליחידות, הי' שם דחוס מאוד, ובצד הי' מקום לשתות מים. פתאום באמצע הגיע ילד קטן בגיל 4, ומיד פילסו לו מקום לעבור, כי הי' זה נכד הרבי (אדמו"ר נ"ע). הילד ניגש למים, שתה מעט וחזר. כעבור זמן מה הגיע שוב, ושוב פילסו לו דרך בין כל הצפיפות ושתה וחזר למקומו, וכך כמה פעמים. אחרי הפעם הרביעית, קרא לו אביו של ר' לייזר ואמר לו, הרי אתה רואה שכולם עומדים צפופים, וכל פעם שאתה עובר זה מגדיל את הדוחק, ולכן היית יכול לשתות במקום מה ששתית כל פעם קצת, היית שותה הכל בפ"א. וע"ז ענה הילד: "לא כך למדני

סבא (הצ"צ). הסבא לימדני שאין צריך להנות מהדבר הגשמי עצמו, ולכן בכל פעם שתיני קצת כמה שאני צריך בשביל להחיות את עצמי. ואם שותים יותר ממה שחייבים הרי זה כבר לתענוג הגוף".

ע. סיפר על החסיד ר' איצ'ה מתמיד, שאביו הי' איכר עובד אדמה, ולבנו ר' יצחק לא יכל ללמד א' ב' וכו', וכשראה שלא יוכל להתעסק בחינוך בנו, שלח אותו לסבו. כשהסבא ראה שהילד אין לו כשרונות ללימוד, הוא אמר לו שעל כל מילה שילמד יתן לו סוכר'. כשהילד ראה שהעסק משתלם, הוא למד בחשק רב עבור הסוכריות, וכך פיתח את כשרונותיו (עד שנהי' מה שנהי' – ר' איצ'ה דער מתמיד).

כעבור זמן, בימי החורף שאין עבודת קרקע, החליט אביו לראות מה שלום בנו. הוא יצא לדרך והגיע למקום מגורי אביו (הסבא) בשעות המוקדמות לפנות בוקר. הוא החליט שבכדי שלא להפריע לשנתם, יכנס לבנתיים לביהכ"נ. הוא נכנס לביהכ"נ, ופתאום הוא שומע מעזרת נשים קול של ילד לומד. הוא עלה למעלה וראה את בנו לומד חומש ורגליו בתוך קערת מים בכדי שלא יירדם. כמובן שלאבא הייתה שמחה גדולה, והחליט שהוא מסתפק בזה מה שראה, ובכדי לא להפריע לבנו חזר חזרה לביתו. ר' יצחק גדל, ובגיל בר מצווה בא ללמוד בליובאוויטש, והי' לומד 16 שעות נגלה ביום (וכדרך הנ"ל, רגליו בקערת מים).

המשגיחים התלוננו ע"ז שהוא לא רוצה ללמוד חסידות, אך אדמו"ר נ"ע אמר שיניחו לו, וכעבור כמה שנים התחיל ללמוד 16 שעות חסידות. מזה רואים שבעניין החינוך שיכול להיות אפי' א' שאין לו כשרונות ללמוד, וכמה שיענישו אותו זה לא יעזור, כי הוא כבר ניסה להתקדם בלימוד ולא ראה מזה סיפוק, ולכן אינו מתקדם. אבל כשנותנים לו משהו, אפי' שלא מעניין הלימוד בכדי שילמד, אזי יש לו סיפוק מהלימוד, כי כמה שיותר ילמד, יקבל את הדבר שאהוב עליו. ואז זה יפתח ויגלה את הכישרונות הנעלים ביותר שיש לכל אחד ואחד. וכהכלל, שכשהרבי דורש משהו הרי יש כוחות לבצע.

וזה ע"י המס"נ, שזה הרצון העז לבצע כל מה שהרבי אומר, ואז מתבטלים כל המניעות והעיכובים ממילא.

עא. אדמו"ר נ"ע שלח את ר' איצ'ה מתמיד ללמד חסידות, לא רק את בני הערים אלא ג"כ את בני הכפרים. בני הכפרים היו שקועים בעבודתם במשך כל ימי השבוע ולא הי' להם פנאי ללמוד חסידות, רק בש"ק היו לומדים. ר"י הי' מסביר להם כל נקודה ונקודה וכל פרט ופרט במאמרים של הרבי והם מאוד התלהבו מזה והתחילו ללמוד חסידות ג"כ בימי השבוע, והיו מתפללים קודם ורק אח"כ יצאו לעבודתם.

בשונה מהם, עם בני הערים הוא לא הצליח כי כל אחד הרגיש שאם יסגור את החנות מוקדם בבוקר וילמד חסידות ובזמן זה חנות שני' תהי' פתוחה, אזי יפסיד את העסק, ולא האמינו שבזמן מועט יוכלו להרוויח את פרנסתם. כשבא לאדמו"ר נ"ע, התאונן בפניו שלא הצליח עם בני הערים. שאל אותו הרבי האם אתה ג"כ התעניינת בענייניהם הגשמיים, בחייהם הפרטיים, או שרק באת לתבוע מהם ללמוד חסידות?. מיד כשחזר לעיר הפיץ כרוז, שכל בני העיר יוכלו לשלוח עמו פ"נ אל הרבי, אלא שמי שילמד שעתיים חסידות, אזי יקח את הפ"נ מהר יותר, ומי שלא ילמד אזי יעכב אצלו יותר זמן את הפ"נ, ועי"ז הצליח. וכן אנו בשליחות של הרבי, שבאים לתבוע עניינים רוחניים, הרי צריך לדאוג לגשמיות של האדם, כי אם באים רק לתבוע, אזי האדם מרגיש כנפגע בלבד, ולכן מתגונן מיד. אבל כשרואה שבאים לעזרתו, אזי משתף פעולה ג"כ בעניינים רוחניים.

עב. בקשר לעניין הנ"ל סיפר, שפ"א ראה חב"דניק אחד את הרב הראשי דת"א באחת החתונות בני.. הוא ניגש אליו ושאל אותו האם ביקר אצל הרבי מליובאוויטש, וענה הרב בשלילה. אמר לו החב"דניק שזוהי זכות גדולה לראות את הרבי, שלא כ"א זוכה להיכנס אליו. ענה לו הרב "לכן אני באמת לא בא אליו!". אמר לו החסיד, אני אסדר לך משהו מיוחד שתוכל להיכנס אליו, ואודיע לך מתי תבוא. הסכים הרב, והגיע בתור שקבעו לו.

כשנכנס אל אד"ש, אמר שהוא לא חב"דניק והוא רק בא לראות את הלבואוויטשער רבי. אמר לו הרבי וכי אתה לא חב"דניק?! והמשיך לשאול אותנו מה עושה בנו? ואמר, שהוא רב במושבה שאינם שומרים תומ"צ, אך יש לו ביהכ"נ שהוא רב שם. ושאל אותו אד"ש א"כ מה הוא עושה שם? וענה, שאמנם בתחילה לא באו לשאול שאלות אצלו, ולכן מה עשה, הוא החל בכל מוצש"ק לבקר אצל משפחה מהמושב ולשאול לשלומם ולתת להם עצות בעבודתם. וסיפר שלפנ"כ הלך לעיר ובירר אילו זכויות יש לבני מושב בבנקים וכו' וכך כשאחד סיפר לו על בעי' מסוימת ענה לו הרב, הנך יכול ללכת למקום פלוני לקבל עזרה פלונית, במקום פלוני זה יותר טוב ממקום שאתה עוסק עמו וכיו"ב. ובזה ראו בני המושבה שהרב הוא לעזרתם ומחפש טובתם. בהמשך דבריו איתם דיבר על חינוך הילדים, שכיום רואים ש-100% מהגנבים בבתי הסוהר הם כאלו שלמדו בביה"ס ממלכתי וזהו מפני שהמורים לימדו את התלמידים, שאחד שייגנוב ייענש, ולכן הילד התחיל להתחכם עוד יותר. כשהי' חסר לו ממתק שלחברו הי' וכיו"ב, גנב בצורה כזו שלא יראו אותו, וכשראו אותו ושמו אותו במוסד של גנבים, פגש עוד גנבים ונהי' גנב יותר גדול.

שונה הדבר בחינוך הדתי, שם מלמדים את הילד שאסור לגנוב מפני שכך ציוה הקב"ה, והילד הרי יודע שהקב"ה נמצא בכל מקום, ורואה את הכל, ולכן נמנע הילד מלגנוב. ובפרט כשגודל ונהי' בר מצווה, אזי יודע שחייב יותר בכל המצוות ונזהר בהם יותר. וכך כעבור שנה הי' אצל כל בני המושב. וכשראו שדברי הרב צודקים, ומחפש רק טובתם בגשמיות וכן ברוחניות, ביקשו מהממשלה שיבנו להם בי"ס דתי, וכך נהי'.

אח"כ שאלו אד"ש, הרי אתה נפגש עם אנשים דתיים ולא דתיים, ואפי' עם כאלו שהם 'אנטי' דתיים, ומה אתה עושה כשהם לועגים לרב וכיו"ב? ענה הרב, יש לי עוד עבודה: ללכת לעודד חיילים, ושם ראיתי שכשחולה שוכב בביה"ר וצועק על הרופאים ועל האחיות שהם לא מרפאים אותו וכו' והרופא או האחיות אינם צועקים עליהם חזרה, כי הם יודעים שמה שהם צועקים אין זה מצד עצם האדם עצמו אלא שהפצעים שלהם צועקים מחמת

הכאב, ואת זה הם מתייחסים על הרופאים, ולכן הרופאים והאחיות מרגיעים אותם ואומרים להם שהם יתרפאו, ואולי ינסו תרופה אחרת וזה יעזור, עד שהם נרגעים. וכך כאן, כשאותו אדם 'אנטי' דתי צועק, זהו לא מפני שהוא שונא ודוחה את הרב, אלא יש לו משיכה וקשר לרב ויהדות, רק מה שכואב לו הוא זה שמתנהג באופן הפוך, ומסביר לו לאט ובסבלנות ענייני תומ"צ ואינו מתייחס לצעקותיו, כי זה לא הוא אלא פצעיו.

סיכם הרבי ואמר: א"כ זהו חב"דניק! לקרב יהודים ולשמוע אותם בסבלנות, ולומר לו שהוא מצידו צודק רק שהרי הקב"ה נתן לך במתנה את החיים וכיו"ב, א"כ אתה הרי צריך להודות לו, וזהו ע"י קיום רצון ה' וכו' וכו'. וזהו כשבאים אל אחד לקרבו, אבל כשישנם הרבה, עשרה ויותר, כ"ז הוא ע"י מס"נ שזהו רצון חזק לקרב כל יהודי ולעזור להם בגשמיות וברוחניות.

עג. בקשר לזה שסיפר שראשית כל צריך לעזור לאדם בגשמיות ובלי להתחשב בעבר שלו הבלתי רצוי, הרי זהו הדרך לקרבו לתומ"צ, סיפר מה שהי' עמו עם א' בכלא.

ומעשה שהי' כך הי'. פ"א הייתי במחנה מסוים ועל-יד המחנה הי' יהודי בשם פעלעס. הוא הי' גר לפנ"כ בפולין והי' מאלו שניסו להשתוות כמה שיותר לגויים. הוא הי' מתעסק באדמות וכיו"ב, ובכדי שיהי' הכל מאושר הי' משחד את העובדים בזה, כי ע"פ חוק לא הי' אפשרי לקנות אדמות. כך יצא שהיו לו קשרים באצולה הגבוהה שבפולין.

בזמן המלחמה עבר לרוסי' ואחרי המלחמה הי' אזור פולני כבוש תחת רוסי' והרוסים אמרו להם שיקבלו ע"ע להיות רוסיים, אך הוא ועוד אנשים יהודים אמרו, שברוסי' אסור לדבר ואין חופש, ולכן אינם מוכנים להיות אזרחי רוסי'. אשר לכן, ביום אחד לקחו את כל הגברים לעבודה במחנות, ואת הנשים והילדים בבית ע"י המחנות, וכן נלקח היהודי הנ"ל ג"כ לשם.

הוא עבד במחנה כ-4 שנים, ובזמן זה הוא כתב לחבריו הגויים מפולין שברחו ללונדון את המצב במחנה והם החלו לשלוח חבילות של כל מיני

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

דברים וחפצים ובגדים מעולים וכיו"ב. ממה שהי' נשאר מזה הוא הי' מחלק לשאר חבריו היהודים כמוהו שהיו במחנה.

בתום 4 שנות העבודה, קרא לו השופט והגיש לו דף שכתוב בו כי הוא מצהיר שהוא הי' מרגל לטובת אנגלי' מפני החבילות שקיבל משם, ואף שלא עשה שום דבר ואין הוכחות, אבל בשביל ממשלת רוסי' החתימה די מספקת. ואמר לו שאם רוצה שהכל יהי' בסדר אזי יחתום, ויתנו לו רק 10 שנות עבודה קלה במשרד, לא כמו שאר האנשים. הוא חתם, וכך אכן עשו לו, ושמו אותו במחנה על ידי.

לי היו קשרים עם כל המחנות מסביב, כי תמיד כשהיהודים היו עוברים היו שולחים לי פתקאות ושואלים מתי יהיה ר"ה, ומתי יהכ"פ ושאר החגים. אף שזה הי' אסור שאחד יודיע לשני הודעות, אעפ"כ כך עשו, וממילא ג"כ קיבלתי הודעות על פעלעס הנ"ל, שהוא לוקח יהודים ושולח אותם לעבודות קשות, ואם מגיע מישהו חולה הוא אומר שאצלו כולם שווים בין חולה בין בריא.

קעבור 4 [או 6 שנים] שהי' שם פעלעס, פתאום בלילה אחד, אני שומע דפיקות בדלת. ניגשתי לפתוח את הדלת והנה פעלעס מיודענו עומד מולי. שאלתי, מדוע הגעת? ואיך הגעת? הרי אסור לצאת בלילה, ואם יוצאים הרי צריך לבא עם שמירה.

סיפר לי פעלעס, שקראו לו למוסקבה והאשימו אותו האשמות חדשות, ואמרו לו שכעת יחתום שהוא העביר לאנגלי' מידע, כמה נשק ואיזה סוגי נשק יש לרוסי'. כמקודם החתימוהו כך בלי הוכחות כלל ואמרו שאם יחתום אזי יתחשבו בו, ועד זמן המשפט נשאר לו שבועיים, ובזמן זה הוא משוחרר, ולכן הגיע כעת אלי לבקש ממני עצה לדעת מה לעשות, כי הוא מבין שכעת זה יכול להיות הסוף שלו.

לא התחשבתי במה שעשה ליהודים ומיד באתי לעזרתו. אמרתי לו שמשוה מעשי עבורו אין לי, אך מה שנשאר לו לעשות זה לחזור בתשובה!

היות ובכלא חייבים לאכול טרף וחייבים לעבוד בשבת, אחרת הרי הוא יהרג, לכן יעשה כמ"ש ברמב"ם חרטה על העבר וקבלה על-עצמו לעתיד לאחר שיצא מהכלא.

אמרתי לו שכעת אכתוב לו את התפילות, ובעוד 3 ימים יבא לקחת את הסידור. לאחר 3 ימים הוא הגיע אלי, נתתי לו את הסידור ואמרתי לו שכעת יתפלל 3 פעמים ביום ויתפלל אל הקב"ה שירחם עליו וישחרר אותו ממקום זה, שיוכל לחזור בתשובה שלימה.

כאמור לעיל, לאחר שהגיע למוסקבה, שם האשימו אותו את האשמות הנ"ל, הם שלחוהו למקום שעובדים עבודה קלה. יחד איתו נסעו ברכבת כ- 700 איש וזה לקח חודשיים בערך.

העבודה אמנם לא הייתה שם קשה כ"כ. היא דרשה רק להכניס צמר גפן שגדל לתוך שקיות, אך בכל זאת, כעבור שבועיים שהיו שם, נשארו מהם 200 איש בלבד, בגלל השמש הקשה שהייתה בשעת העבודה, ומקום קריר לא הי' שם [משא"כ כשעובדים בקור עובדים חזק אזי מתחממים], וממילא לא הי' מקום מנוס מהשמש.

כעבור עוד 5 ימים הם נשארו 150 איש. הוא הבין שאמנם שלחו אותם למקום עבודה קלה כפי שהבטיחו, אך זהו המקום שעולים משם לג"ע ויותר לא חוזרים. מיום זה קיבל ע"ע לחזור בתשובה שלימה והתפלל בסידור 3 פעמים ביום והתחנן והתפלל לקב"ה מקירות ליבו שיוציא אותו מן המיצר אל המרחב. כעבור כמה ימים קראו לו ושחררו אותו לחפשי. הוא מצא את אשתו וילדיו ונסע חזרה לפולני, שם כבר הי' המשטר הרוסי ולכן נסע משם ללונדון.

לפני כשנה כתב לי פעלעס שיבוא לבקר אותי בקרוב. לא זכרתי אותו בשמו, וכשנכנס לביתי ביום שכתב, אפי' שכחתי מזה שכתב. כשנכנס, שאלתי לבקשתו ושאל אותי האם אתה זוכר אותי? עניתי בשלילה. הוא הוציא את הסידור הנ"ל ושאלני האם אתה מזהה את הכתב הזה? ואז נזכרתי בהכל.

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

אמר לי אותו יהודי שמאז הוא מתפלל בכל יום את שלושת התפילות, וסיפר לי את כל הסיפור הנ"ל, ומה שהי' עמו מאז שנפרדנו עד שעברו כבר 30 שנה מאז, וכיום יהודי הנ"ל הינו יהודי חסיד שומר תומ"צ.
מכאן רואים שכשבאים אל אדם רק לעזרתו, הרי זה פועל שיקיים תומ"צ, ואין להתייחס כלל לצד הרע שלו כי זה בין כה-וכה כבר לא יעזור. מה שנוגע זהו עתידו בלבד, וזה ע"י הקירוב והעזרה בגשמיות שאז הוא יטה אוזן גם לעניינים הרוחניים. זוהי ההוראה, שהשליחות מוכרחת להיות באופן של קירוב והרבה אהבת ישראל...

גלגולו של מקל הבעש"ט

מתוך יומן כ"א כסלו ה'תשמ"ב

עד. ביום ה' כ"א כסלו, לפני מנחה, נכנסה משפחת קנלסקי-זלצמאן לרגל יום חתונת בניהם, ו-2 חתנים נוספים לגעה"ת. אד"ש שאל פעמיים מי מתחתן ראשון, אך לא ענו, ושאל לייבל את אחד מהם, באיזה שעה מתחתן וענה 8, ושאל את השני וענה 7, אז נתן לו אד"ש את סידורו לתפילת מנחה. איתם נכנס ג"כ יהודי מגזע הבעש"ט ונתן לאד"ש מקל מהבעש"ט ומעשה שהי' כך הי':

החזן החסיד ר' בערל זלצמן [אבי הכלה] הלך לרישום לס"ת (בסאן פרנציסקו), בדרכו הגיע ליהודי אחד, רשם את פרטיו וכששאל את שם אביו, שאל אותו היהודי הנ"ל "האם אתה רוצה את כל הפרטים שלי עד הבעש"ט?".

התפלא מאוד בערל למה ששמעו אוזניו, והחל להתעניין ולברר על העניין. הנ"ל סיפר לו שהוא מצאצאי הבעש"ט וקיבל מאביו מקל של הבעש"ט. בזמן נדודי מלחמת העולם השני', אביו לא לקח עמו כלום אלא רק את המקל [וספר תורה קטן], וכששאל את אביו לשם מה הוא לוקח את המקל, אמר שזה יציל אותנו, והדברים הללו נחקקו בזיכרונו.

כשבערל הציע לו להעניק לרבי את המקל, הוא לא הסכים, אף שסיפר שאביו אמר לו שכשיצא לחו"ל וימצא צדיק הממשיך את דרך הבעש"ט שיתן לו את המקל (דרך אגב, שכנו החבדני"ק ג"כ ניסה לשכנעו שיביא זאת לרבי, אך לא הצליח)...

ר' בערל לא התייאש והוא הגיע אליו יחד עם ר' נפתלי עסטולין ונתנו לו 2 תקליטים עם חותמת של "החזן" (כמובן בערל) ונפתלי הבטיח לו כרטיס טיסה לרבי שליט"א, העיקר, שימסור לרבי את המקל ובפומבי בטכס (י"ט כסלו) ויהיו תמונות וכו'.

הלה עמד בשלו וטען כי המקל מאוד יקר לו ואינו מוכן לוותר על-כך. מה שהכריע את הכף הייתה העובדה שר' בערל הזמין אותנו לחתונת בתו, והיות והוא כבר הרבה זמן לא ה' בשמחה של חסידים, והוא ראה בר' בערל כידידו הטוב, הסכים הוא להגיע לחתונה יחד עם מקל הבעש"ט ולמסור אותו לרבי ע"פ צוואת אביו.

הם שאלו את אד"ש, ויצאה תשובה [דרך לייבל] שהנ"ל יכתוב את כל סדר ההשתלשלות של המקל שידוע לו, אך **שלא יוציאו ע"ז הוצאות** [כרטיס טיסה], כי עדיף שיתנו את הכסף לצדקה! ובנוגע למקל אפשר להביאו ע"י מישהו, ואם גיסו נפתלי חושב לבא על סיבה הנ"ל שלא יבא (נפתלי גם לא הגיע לחתונה כי אד"ש אמר שלא יבא).

הם סיפרו להנ"ל את תשובת אד"ש שלא יוכלו לתת לו כרטיס, וענה שהוא החליט לתת לרבי ואינו מתחרט, רק בתנאי שבערל לא יבטל את הזמנתו לחתונה. כמובן שמיד צלצל אליו בערל ואמר שמזמינו ואדרבה הוא יהיה אורח הכבוד וכו'.

כך נסע מכספו האישי, והיום, כ"א כסלו, נכנס יחד עם בני המשפחה ומסר לאד"ש את המקל. אד"ש קיבל את המקל ביד מינו, אמר להנ"ל תודה והעבירו ליד שמאל, וביד ימין נתן יד ל'שלום עליכם' להנ"ל. כשאחזו אד"ש, (מישש) והזיזו אצבעותיו בעיגול העבה שבראש המקל.

[תיאור המקל: אורכו כ-60/70 ס"מ. בראשו עץ עבה עגול, כל המקל הוא עגול ודק. בחציו התחתון הוא יותר דק, ובין החלק הדק לעבה יותר, ישנה טבעת דקה, ובין העיגול העבה בראשו לאורך המקל, ישנה טבעת רחבה יותר ממתכת].

הנ"ל דיבר ברוסית, ע"כ המילים אינן מדויקות אך זהו הענין: אמר לאד"ש שבזה מקיים את רצון אביו לתת את המקל לצדיק הממשיך דרך הבעש"ט. אמר לו אד"ש: שבזה הוא אמנם מקיים את רצון אביו בענין מקל הבעש"ט, אך מה בנוגע לקיום רצון הבעש"ט בענייני יהדות, שמירת שבת, כשרות, ציצית, ולהניח תפילין?!

אמר הנ"ל שאינו יודע כי שכח הכל ואד"ש אמר שהיות ובא עם בערל (הצביע על בערל), א"כ בוודאי הוא ג"כ ילמד אותו. אד"ש אמר שבעבור המקל יתן לו תפילין. הנ"ל אמר שאינו רוצה תמורת המקל שום דבר רק רוצה לקיים את צוואת אביו, ואמר שהיות ואין מי שיאמר "קדיש" על אביו, ע"כ שאד"ש יאמר "קדיש" (שמעתי שאמר אד"ש "על האופן הטוב ביותר"), ענה לו אד"ש, בתנאי שיתחיל להניח תפילין בכל יום, שבזה מקיים רצון אביו לומר לו להניח תפילין (הצביע לכיוון מעלה). הנ"ל אמר שיש לו קרובים בלניגרד... ואמר אד"ש שכבר ראה זאת במכתביו, הנ"ל התפלא ואמר לאד"ש כן?! ראת את המכתב שלי?!

שמעתי שהנ"ל סיפר לאד"ש שע"י שהגיע לרשום אותו לס"ת נודע כל הדבר וכן סיפר שלקחו לו הרוסים את התפילין שלו. אד"ש שאל אותו האם הוא בא לחתונה וענה שכן, ואמר לו אד"ש "מזל-טוב" וכן לבערל. אד"ש אמר לו שכשיניח תפילין בפעם הראשונה שיאמר "שהחיינו". לבסוף הכניס אד"ש את המקל לחדרו, יצא ואמר להנ"ל סליחה שמתערב בענייניו האישיים ואמר לו שוב "מזל-טוב". אח"כ אמר לחתן **מרדכי קנלסקי** שימסור את הסידור ל-2 החתנים.

אד"ש יצא למנחה בשעה 3:25 וחילק לילדים צדקה. בסיום התפילה לאחר "עלינו" פתאום אמר "קדיש" ואח"כ אמר איזהו מקומן [במקום המשניות שרגילים לומר]. אח"כ אמר קדיש דרבנן וכשיצא אמר לבערל שיודיע להנ"ל שכעת אמרתי לא רק קדיש אחד אלא 2 קדישים על הוריו וכעת שיקיים את החוזה בינינו בענין התפילין, ושאל אד"ש היכן הוא וענה שהלכו איתו כעת לקנות תפילין עבורו ואמר אד"ש לא לזה התכוונתי ואמר ללייבל שיתנו לו תפילין מהמזכירות.

אד"ש התקדם פסיעה והסתובב ואמר לבערל "ובנוגע לחתונה מזל-טוב מזל-טוב ושיהי' בשעה טובה ומוצלחת".

מיד כשיצא מגעה"ת לפני מנחה, רצו לחנות וכבר מצאו עבורו תפילין וכו', וכעת לאחר דברי אד"ש אמרו לו שלא יקנה עבורו תפילין כי הרבי יתן והוא לא הסכים לכך, וטען בכל תוקף שאינו רוצה תמורת המקל שום דבר.

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

בקושי רב הצליחו להסביר לו שאין זה תמורת המקל כי-אם מתנה שאד"ש נותן לו וכו', ואח"כ הגיע לחנות טלפון מלייבל ובו מודיע שהרבי מסר שיקנו לו תפילין מהודרות ואד"ש ישלם, (ושודיעו על הקדישים שאד"ש אמר). כמו"כ, שיקבע מזוזות בכל פתחי ביתו ושידאגו בישיבה שיאמרו "קדיש" על הוריו במשך 11 חודשים.

כשהי' בערל ביחידות אחרי החתונה ביקש אד"ש שיקראו לו [לנכד הבעש"ט הנ"ל], הוא הגיע ואמר לו אד"ש "את החוב שלי כבר קיימת, כעת אתה תעשה את המוטל עליך" ונתן לו דולר שיתן אותו לצדקה.

יומן פורים תשמ"ב

מתוך יומנו של אבי החתן

יום ב' י"ג אדר תענית אסתר

אד"ש ירד לסליחות וקריה"ת ב-10:15 ובדרכו חילק צדקה. אד"ש הורה לנגן ב"רחמנא דעניא", שרו 3 פעמים ובכל משך השיר הכה אד"ש בידו הק' על הסטענדר. אח"כ הסתכל אד"ש אל ארון הקודש שיפתחו ל"אבינו מלכנו" ואמר בנימין לאד"ש שיש חתן ואד"ש נענע בראש כאות ל'כן'. אח"כ סיים החזן "כי הוא ידע יצרנו" ואמר 'קדיש'. אד"ש הסתכל לכיוון החזן במבט חד ובידו הק' עשה מבט של תמי', מיד הפסיקו את החזן באמצע קדיש. אד"ש אמר שימשיך כבר ("זייט ממשיך"), כשבידו הק' עשה תנועה [כמו של ביטול] שימשיך.

אחרי שגמר את הקדיש חיכו ולא פתחו את הארון, שאל אד"ש: על מה מחכים ("אָפּ וואָס וואַרטמען?"). הוציאו כמובן את הס"ת שסיימו אתמול בקליפורני, אד"ש הסתכל לכיוון הס"ת עד שהניחוהו על הבימה. אד"ש עלה לשלישי כרגיל, ולאחרי הגבהת הס"ת חזר אד"ש למקומו. כשהחזירו את הס"ת לכיוון ההיכל, פניו היו לכיוון הס"ת [כרגיל]. ר' שלמה קונין התחיל "שישו ושמחו", כולם שרו אך אד"ש לא הגיב כלום.

כשהגיע הס"ת קרוב להיכל לקח אד"ש את סידורו, התקדם לכיוון הס"ת, נגע בס"ת, נישק את ידו [כך שמעתי, ואי"ז רגיל להיות] ואח"כ הלך לכיוון חדרו הק'. בדרכו הביט על מודעה גדולה לאלו שנוסעים ל'מבצע פורים' בביה"ס.

כשחזר מקריה"ת נפל למישהו המגבעת, אד"ש נעצר והביט על המגבעת, מיד לייבל הרימה ואח"כ הביט אד"ש במבט חד על זה שנפלה לו המגבעת.

[ר' שלמה סיפר ששאל את אד"ש האם לעשות את ה"סיום" ביום ראשון היות שאד"ש אמר בפורים, וענה אד"ש: "זאת הייתה כוונתי בסמיכות לפורים" (את הס"ת כתבו באה"ק)].

ירד לתפילת מנחה ב-3:20 ושם צדקה בקערה שהייתה בדרכו, אך לא חילק לילדים שעמדו ע"י הקופות הקבועות. [אולי י"ל שזה בכדי שלא יתחייבו הילדים לתת תמיד מחצית השקל לדעה שהצדקה שנותנים זה ג"כ ענין מחצית השקל. בלי אחריות כלל וכלל].

עלה למפטיר ולאחרי ההפטר נגע במעיל של הס"ת [דקליפורני] והלך אחרי הס"ת. אחרי התפילה דיבר 'דברי כיבושין' כ-35 דקות. [באמצע אמר לבחור (שעמד קרוב) שנגע בתוך אזנו שילך לרחוץ ידיו (אמר זאת פעמיים עד שהבין והצביע עליו)].

דיבר ע"כ שישנו הענין השווה בכל התעניות שהוא ענין התשובה שצ"ל הוספה בכל הג' קווים: תורה – שקוראים בתורה. תפילה – ענינו, וצדקה. ובפרט כעת, שישנו הענין של מסמך גאולה לגאולה שיהי' ע"י משיח צדקנו בקרוב. וכיום הוא י"ג באדר וכשמוסיפים למשה י"ג הרי זה – משיח.

לבסוף הזכיר שיהי' הענין של "וכל עמי הארץ מתייהדים" – עפ"י גיור כהלכה. ושהקב"ה יכפה על אלו שאינם עושים כן ויקח מהם את הבחירה החופשית. אחרי השיחה שרו "ויהי בימי אחשוורוש", אך אד"ש לא הגיב.

למעריב ירד ב-6:30 לבוש בגדי שבת (משי) ובידו הסידור והמגילה הנמצאת בנרתיק כסף. אד"ש הניח את המגילה על שולחן מיוחד שהכינו עבורו בצד הסטענדר [השולחן הוא גדול ועליו מונח עוד חלק (ע"ד כמו בקריה"ת בשני וחמישי רק יותר גדול בצורה שטוחה) והכל עטוף במפה לבנה. מתחת לשולחן מונח שרפרף קטן מאוד (אדום) בכדי שאד"ש יוכל לשים עליו את רגלו, אך אד"ש לא שם את רגלו עליו כלל, לא ביום ולא בלילה].

אחרי שמו"ע וקדיש, פתח אד"ש את סידורו בברכות וקריאת המגילה, לקח את המגילה ופתחה על השולחן הנ"ל. את היריעה האחרונה-השלישית הכניסה לאמצע בין שתי היריעות הראשונות ובאחזו ביריעה האחרונה אזי

הכניס את היריעה הראשונה לאמצע. בשעה שסידר, קצת מהמגילה התקפלה ואד"ש יישר את הכל שיהי' כמעט ישר. [המגילה היא גדולה ואינה מתחילה בכל עמוד בתיבת המלך וכן עשרת בני המן אינם על עמוד אחד שלם בלבד אלא רק בתחילת העמוד].

כל משך קריאת המגילה אד"ש עמד. כשהש"ץ אמר את הברכות התכופף אד"ש אל הסידור שהי' מונח על הסטענדר ובברכה ראשונה **ראיתי** (אבל לא שמעתי, ע"כ אין לי אחריות ע"ז כלל וכלל) שאד"ש עונה "ברוך הוא וב"ש" ו"אמן" ואח"כ מברך. אולי אמר אח"כ את כל הברכות בלי הפסק של ענייה על שאר הברכות (אולי ג"כ ענה וכנ"ל).

אד"ש קרא מתוך המגילה שלו לערך באותו מקום שהש"ץ קרא. בהמן עם "התוארים" הכה אד"ש 26 פעם וישנם שהכה 24 וישנם שהכה פחות או 24. אח"כ, כשהש"ץ קרא שוב לאחרי שהכו כולם ברעשנים וכו', הכה אד"ש עוד פעמיים, לפעמים הכה הכל ברציפות ולפעמים הכה הרוב ברציפות והשאר לאט לאט אחד אחרי השני. הי' פ"א שהכה רק 17 ופ"א רק 7, והיום כמדומני, כפי שראיתי **לערך**, שהראשון הכה אד"ש 26, השני 25, אח"כ 23, אח"כ כמה 24, והי' ג"כ 9, 17, ובהמן בלי "התוארים" חלק אינו מכה וחלק אד"ש מכה ברגלו 1 או 2-3-4.

בלילה הי' נראה שהכה יותר מאשר ביום, חלק ממה שהצלחתי לשים לב ביום (והם): 1. "וירא המן כי אין מרדכי כורע ומשתחוה". 2. "אשר צוה המן אל החשדרפני המלך". 3. "יבא המלך והמן אל המשתה ... מחר". 4. "ויאמר המן אף לא הביאה אסתר". 5. "וייטב הדבר לפני המן ויעש העץ". 6. "ויאמר המלך מי בחצר והמן בא לחצר". 7. "ויקח המן את הלבוש והסוס". 8. "ויתלו את המן על העץ אשר הכין". זהו שהכה אד"ש כמה פעמים. וישנם כאלו **כנראה** שהכה ולא הבחנתי (חלק מכה עם העקב וחלק עם החלק הקדמי של כף הרגל), וישנם שהכה רק פ"א. שמעתי שהכה פ"א ב"הלא הם כתובים... מלכי פרס". אד"ש מכה חלק ברגלו הימנית וחלק בשמאלית.

"**באגרת הפורים**", בלילה נענע בפעם א' 5 פעמים ובפעם הב' כ-10 פעם. וביום לא אחז עם הש"ץ ובפ"א נענע 5 פעמים ובפעם הב' כ-13 פעמים.

כ"ב אדר א' ה' תהא שנת סגולות חירותנו

ושמעתי שנענע מעט ג"כ בפעמים שכתוב "ימי הפורים האלו". אופן הנענוע: אד"ש תופס באצבעותיו הק' את הקצה התחתון של המגילה ומגביה מעט ומנענע ע"י אצבעותיו את הקצה העליון. [אד"ש הכה ברגליו כ-7 פעמים לאחרי שאמר ואמרו הקהל את עשרת בני המן [אולי ג"כ אמר את המילים עשרת בני המן בן המדתא].

בלילה, מיד בסיום קריאת המגילה, ניגש אד"ש לסטענדר ואמר את הברכה ו"שושנת יעקב" ובאמצע גלל חזרה את המגילה והמגילה ירדה מהשולחן ועמדה תלוי' באויר וכך המשיך לגלול.

כשהש"ץ גמר בקול את סיום "עלינו לשבח", אד"ש הסתובב לכיוון הש"ץ ועשה בידו תנועת תמיהה על שהש"ץ לא אמר "ובא לציון", הש"ץ פתח ב"ובא לציון" ואמר ה'קדיש'... אח"כ אמר הש"ץ עם 'תתקבל' ושוב הסתכל עליו אד"ש. אחרי התפילה הכריזו על זמן תפילת שחרית ואד"ש התחיל בשקט "ווי וואנט משיח נאו" ובדרכו הורה להגברת השירה.

יום ג' י"ד אדר פורים ה'תשמ"ב

ב-10:05 ירד לתפילת שחרית עטוף בטו"ת והמגילה בידו הק', והניחה על קצה הסטענדר. סידר את הרצועות על אצבעו וכן את התפילין ש"י וש"ר את הקשר והרצועות, וכן סידר הקשר ש"ר ושתי הרצועות לפני "ויברך דוד", ובשיר של יום ועוד פ"א בתפילה לאחרי חזרת הש"ץ וכן במשך התפילה נגע בתפילין ש"ר אך לא כ"כ הרבה פעמים כמו כשעומד כש"ץ, אד"ש התיישב לאחרי "מזמור לתודה" והתרומם כשהש"ץ סיים "וירם קרן לעמו", ונשאר לעמוד עד לאחרי סיום כל התפילה. הפסיעות לשמו"ע עשה 3 פסיעות שאינם שלימות וחזר לחזרת הש"ץ ב- "ונאמן אתה" התרומם לקדושה ג"פ ב'קדוש' פ"א ב'ברוך' ופ"א ב'מלוך', לאחרי קדושה בדק את הציציות [באמצע סידר את 2 הרצועות של האצבע כנראה סידרם א' על השני וכשסידר התפילין בתש"י הסתכל על הרצועות ובין א' על השני - ולא נגע

בהם לסדרם] אחרי שהוציאו את הס"ת והניחוהו על הבימה עד שהתחילו לקרוא, אד"ש קרא בספר תהילים (שמעתי שקרא פעמיים פרק ע"ב). במחיות עמלק שבקריאת התורה לא הכו ברגלים - כרגיל. קריאת המגילה כמו אתמול אך לא הבחנתי אם אד"ש אמר הברכות וכו' כמו בלילה אך באמת כן אומר כמ"ש בסה"מ תש"א בהנהגות אדמו"ר. בזמן קריאת המגילה אד"ש אינו מתנוענע אלא עומד ישר רגל א' עומדת ישר והשני מעט מקופלת ואיתה מכה את המן בד"כ. בסיום הקריאה התחיל לגלול את המגילה ובאמצע ניגש לסידור לומר...

אחרי התפילה הכריזו בנוגע למבצעים שיהי' ביתר שאת וביתר עוז. אח"כ יצא אד"ש בידו המגילה וסידורו, שרו "ויהי בימי אחשוורוש" ובדרכו הורה להגברת השירה. בין שחרית למנחה נסע לביתו עם מגילה עטופה בנייר חום, ובין מנחה למעריב נסע שוב לביתו.

יצא למנחה ב-15:3 חילק צדקה, שרו "ויהי בימי אחשוורוש" עד שאד"ש הגיע למקומו, אד"ש ישב בצד דרום כמו בש"ק במנחה, התיישב לחזרת הש"ן, נעמד ב'מודים' ונשאר לעמוד עד סיום התפילה. אחרי התפילה התחיל אד"ש "אך צדיקים..." ובדרכו הורה להגברת השירה. למעריב יצא ב-45:6 שרו "ויהי בימי" אך לא הגיב [לאחרי כשנכנס, הת' משה גרונר ניגש לאד"ש לקבל את המתנות לאביונים, אמר שהרבי זייער אופגעלייגט].

התוועדות ב-30:9-30:1. כשאד"ש נכנס שרו "מארש" נפוליאון. בשיחה א' דיבר אד"ש על שהימים האלו נזכרים ונעשים וצ"ל באופן כאילו זה חדש ממש ולא שזה הי' לפני זמן רב והשמחה של פורים צריכה להימשך לכל השנה. בשיחה ב' דיבר אד"ש: לכאורה מה החידוש ממרדכי שישב בשער המלך הרי כבר הי' לעולמים תמיד היו היהודים שרים וכיו"ב וכן רואים בדניאל וכו', וכן כל סיפור האריכות של המגילה עד שהגיעו לנס פורים לכאורה הי' צריך להגיע ישר עם סיפור הנס, אלא שהמגילה רוצה ללמד את חינוך היהודי כפי שכתוב בתחילה את הענין שהי' סעודת המלך ונתן כרצון איש ואיש דהיינו כשיהודי מבקש אוכל כשר כשנמצא בסעודת המלך הרי

בזה מגלה לכולם את האמת שהוא יהודי ואינו מתבייש מאף אחד ואדרבה, אם יאכל מאכלים אסורים ורוצה להדמות לגויים הרי בזה אפי' הגויים רואים שהוא שקרן ורק "צבוע" כי האמת שהוא יהודי ואז הם לא יאמינו לו ג"כ לשאר ענייני המלוכה כי רואים עליו שהוא יכול להיות מציאות אחת - יהודי, ולעשות הפוך - אחד בפה ואחד בלב (דו פרצופי) ולכן א"א להסתמך עליו כי אם הוא משקר כעת הרי שקר א' יגרום לעוד שקרים ובפרט שהוא בשער המלך, אם הוא עסקן ציבורי צריך הוא לדעת את האחריות המוטלת עליו להתנהג כראוי כי ממנו לומדים כולם ולכן אינו יכול להגיד אחטא ואשוב כי אפי' אם הוא ישוב הרי לא יוכל להחזיר את השאר שלמדו ממנו לעשות מעשים שאינם רצויים ואם אינו מתנהג כראוי הרי הוא מתכחש למציאותו האמיתית - נשמה שנתתה בי טהורה היא ואז הגויים מתרחקים ממנו וכפי שרואים שג"כ הגויים קוראים להמן-המן הרשע.

וזו ההוראה לאמא יהודי'ה, שלא תחשוש מלשלוח את בנה לשחק עם ילדים גויים עם הציציות בחוץ וללמדו שיברך ברכה על-יד הגויים ג"כ, כי אדרבה כנ"ל, שאם לא יעשה כן הרי חבריו יראו שהוא שקרן-דו פרצופי ואז זה יגרום שיתרחקו ממנו ורק אם יתנהג כראוי אז יחבבוהו וכו'. ועוד יותר, שזה ג"כ יחנך את הגויים שכשרואים אותו מברך לפני שאכל את הסוכרי' ושואלים אותו מה אומר, והוא עונה להם בפשטות שמודה לה' על הסוכרי' שנתן לו ואומר שהכל נהי' בדברו!!! ומזה לומד הגוי לפני שאוכלים דבר, הרי דבר ראשון צריך להודות לנותן ולומר לו "טענק יו"- "תודה".

יש כאלו שחושבים שדבר זה שייך רק ל"פאנאטים", וע"ז אומרים לו שרואים במפורש במגילה, שבכדי שישמעו אותו ויכבדוהו זהו דווקא כשיתנהג באופן של **גאון יעקב**, שנולד לבן אברהם יצחק ויעקב ובת שרה ורבקה רחל ולאה. הוא עושה במטבח 2 סטים וכו' וכו' ואינו מתבייש בזה ובאבא וסבא וסבתא שלו, שכך עשו, כי אם יתבייש הרי יתרחקו ממנו כנ"ל, דווקא כשעושה מה שצריך אז יכבדוהו, אע"פ שנמצא במדינה כזו, וכמו שהי' בזמן ההוא, שכ"ז הי' עוד לפני שאסתר הייתה המלכה וכו', לעשות כרצון איש ואיש.

שרו "בך ה' חסיתי", בתחילה נענע אד"ש מעט בראשו [אח"כ שרו את השיר זמן רב עד שהתחילו לבד להגביר השירה, אח"כ התחיל אד"ש שיחה]. הרב מ. אשכנזי ניגש עם כוסית משקה אל אד"ש, ואמר לו הרבי 'שיהי' לך הפואה שלימה'.

דובר על כך שהדברים מובנים בשכל - שמה שכתוב במגילה, תעשה אמא לבנה ב'ברוקלין' הבירה בתשמ"ב וא"ז רואים מהמגילה איך שהקב"ה עשה שהנס יקרה כמו שמשופר בתחילת המגילה, שג"כ ע"ז עושים את הברכה. שאחשוורוש היה מלך על 127 מדינות ואיך שמרדכי היהודי הגיע מהגולה עם אסתר שהיא בת דודתו וכו' וכו', ואת כל זה עשה הקב"ה וכך הוא רצה, וכן הוא בחינוך הילדים כרצון הקב"ה, כמו שרואים שעפ"י טבע בכדי לזרוע גרעין א' צריכים לזרוע 100 זרעים בכדי שאחד יצמח ועכ"ז היהודי זורע מפני שמאמין ב"חי העולמים זורע" אף שזה אינו עפ"י שכל שאדם יעשה כזה דבר כי הרי יפסיד, כן הוא בענייננו. אח"כ בשיחה דיבר אד"ש בנוגע לבקשת אסתר "כתבוני לדורות", שזהו פעם הרביעית כי הרי הוא כבר נכתב בתנ"ך.

שרו "אל תירא", "עוצו עצה" ו"אך צדיקים", אד"ש סימן בידו הק' כמה פעמים להגברת השירה. אמר מאמר ד"ה "ליהודים הייתה אורה ושמחה". בשיחה השישית דיבר אד"ש בנוגע לפורים שהוא ענין של וקיבלו היהודים מה שהחלו לעשות, שהחג הוא רק יום א' וכו'. שרו "יפרח בימיו" ואד"ש נענע בראשו להגברת השירה.

בשיחה השביעית דיבר אד"ש שההוראה לדורות ממרדכי אינו כורע ומשתחוה, שעל כל יהודי הרי "ה' ניצב עליו" וצריך לעשות בסור מרע ועשה טוב, שע"ז יכריע את כל העולם כולו לכף זכות. ישנם כאלו הטוענים שזהו רק פשעט'ל בתניא, היכן מוצאים זאת בנגלה, ואמר אד"ש שזהו רמב"ם מפורש, שלעולם יראה אדם עצמו שקול וכל העולם כולו שקול וע"י מעשה א' או דיבור או מחשבה א' יכריע את העולם כולו לכף זכות ויביא ישועה והצלה, ואיפה זה נעשה - בשושן הבירה ע"י המלך, שמאן מלכי-רבנן הפועלים בדבר הם החיילים בעלי מס"נ, אין להם עניין לעצמם, אלא כל עניינם הוא למלך ובכדי להגן על הארץ ולדרים עליה ולהרחיב את הארץ, וזהו

מפני שזה נוגע לעצם הנפש של המלך ומבזבז אוצרות המלוכה, כי זהו המלחמה האחרונה עם הגלות האחרון, וזהו לא חידוש של הרמב"ם ח"ו, זהו ממשה רבינו, ומשה אמת ותורתו אמת, וידוע מ"ש ש'ממשה עד משה (הרמב"ם) לא קם כמשה'. וידוע כשמוסיפים "אחד-י"ג" למשה נעשה גימטרי' של משיח (אדמו"ר הרי"צ כותב זאת), וזה כבר רשום ונמצא בקופיר, אד"ש חי"ך ואמר שלא נוגע שזה נמצא בקופיר והעיקר שיהי' המעשה - שיעשה מעשה א' או דיבור א' או אפי' מחשבה א' שיכריע את כל העולם כולו שיביא את משיח, ומדברים אל אותו ילד או הילד עם הזקן הלבן וצריך לדעת שאליו מתכוונים... שה' ניצב עליו ואפי' חשב מחשבה טובה א' הוא יביא את המשיח. כעת, נמצא הוא במוצאי פורים ובתחילת שושן פורים כאן ב-770 איסטערן פארקווי ועוד אם יגיע ל"עד דלא ידע" הרי לא ידע לספור את המחשבות.

שימצאו א' שיתנדב להיות "עד דלא ידע" ויוציא י"ח את כולם, הכוונה היא רק לא' ולא יחשבו להורות היתר שכמה ישתו יותר מ-4 פעמים, כי הם המרכבה, ולא מרכבה למשקה שבכוסית. ואח"כ יעשה א' קולע, שאז נעשים הראש והרגליים בהשוואה אחת וירקדו לקראת משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו למטה מעשרה טפחים...

אד"ש חיכה זמן-מה, אח"כ אמר: נמצאים אנו במדינה שכל דבר הולך ע"י בחירות ובחירות חשאיות, אח"כ יספרו את הפתקאות ויראו מי נבחר להיות המוסר-נפש, והיות שישנו העניין של "עולת נדבה", שיתנדב א', ואין בזה עניין של 'קופץ בראש' כמו שמוצאים במגילה, אלא יהי' ונהפוך הוא, וזה בוודאי שיהי' המן ארוך ומרדכי ברוך רק שיעשו מהמן ג"כ בכל לבבך-בשני יצריך, שיהי' "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" [כשדיבר אד"ש אחז בידו את המטפחת ונענע ידו לפי הדיבור...], כן הזכיר את מה שכתוב בהגדה שנאמר ב'חד גדיא', חי"ך ואמר שאף שחב"ד אינם נוהגים לומר זאת אך הענין נמצא ש"ושחט" מפרשים "ומשך" אל גבול הקדושה.

א' [מוטי שטיינברגר] מנחלת הר חב"ד באה"ק, אמר 'לחיים' על כוס גדולה ואד"ש הצביע עליו ושאל זהו 'עולת נדבה' [דאס איז די עולת נדבה?],

אח"כ הגיע מאחורי אד"ש הרב קאזרנובסקי עם כוסית ואמר לאד"ש "כל הפושט יד נותנים לו" ואח"כ הדגיש שוב את המילה "כל" ואמר לו אד"ש 'אז מה אעשה לך', ולקח אד"ש את הבקבוק משקה שהי' על ידו (מרוסי') ומזג לו לכוסו ואמר לו לחיים ולברכה ולאריכות ימים ושנים, אח"כ ניגש ג"כ הרב ליווי.

אח"כ אמר אד"ש להנ"ל האם יכול לעשות ג"כ קולע, ולאחרי שעשה קולע על השולחן התחילו את הניגון הידוע "אי וואדיע מיא נייע...". אד"ש מחא כפיים בחוזקה, כל פעם שמתחיל הניגון שוב מחא כף בחוזקה ובאמצע התחיל לעשות תנועה בידו הק' להגברת השירה ואח"כ בשני ידי' הק' ואח"כ בשני ידי' הק' ברציפות בלי הפסק, וממש הייתה השמחה בלי גבול ואין לשערה במילים כלל, שמחה שלא הייתה כדוגמתה [אומרים שזה כבר כמה שנים], כך שרו ורקדו ואם הי' נמשך יותר זמן היו עוד מגיעים לכלות הנפש עוד לפני שמשיח התגלה ב-770 איסטערן פארקווי... באמצע התחילו לשיר את המילים על ניגון זה "ווי וואנט משיח נאו". כל הנוכחים נעמדו על רגליהם בלי יוצא מן הכלל ורקדו על מקומם. אח"כ כשהפסיק אד"ש להורות להגברת השירה... עם שני ידי' הק' ישב והסתכל על כולם.

אח"כ אמר אד"ש, שהיות ונמצאים ב"קיימו מה שקבלו כבר" שינגנו ניגון שמח"ת. אד"ש מחא כפיים בזמן ששרו, אח"כ דיבר אד"ש בנוגע לכך שצ"ל שלימות ג' העניינים ומיהו יהודי "וכל עמי הארץ מתייהדים" - גיור כהלכה. וכן דיבר מקודם לכן כפי הנהוג לעשות מגבית ל'קרן רבינו' שיתנו וכל המוסיף מוסיפין לו ושיכתבו שמם ושם אמם [לא צ"ל 'רצוא' כנ"ל אלא 'שוב' - מעשה בפועל] אח"כ שרו ניגון ההכנה ואדמוה"ז, 'נייע זוריצי חלופצ'י'.

אח"כ שר אד"ש "צמאה לך נפשי" ובפסוק 'כן בקודש' שינה אד"ש בפעם הראשונה אמר 'כן בקודש חזיתך מע, מע ארץ צי' בלא מים' ובפעם הב' אמר 'כן בקודש חזיתך לראות נפשו וכבודך'. אח"כ התחיל 'ניעט נייעט'.

דיבר שיראו לפעול בנוגע להכנות למבצע פסח, שיעשו כינוסים וידברו על ההכנות לפסח עם הילדים שהם הכירוהו תחילה והשיב לב אבות על בנים - ע"י בנים, שיהי' כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

שאל היכן הסופרים של הס"ת; **זירקנד**, ומארץ ישראל הגיע **העניג**, ושאל אד"ש האם זה מקליפורני' (הוא כותב בארץ לקליפורני'), ושאלו אד"ש האם התחיל את השני' (ענה כן), אד"ש נתן לו לחיים וברכו לחיים ולברכה ושיהי' בהצלחה רבה, וכן לזירקנד, אח"כ שאל אד"ש האם ישנם עוד סופרים מהס"ת ואמר א' שם של מישהו, ושאל אד"ש האם הוא כותב ואמר הנ"ל בוודאי, שאל אד"ש האם כותב א' מהס"ת ואיזה, אמר הנ"ל 'באפאלו', שאל אד"ש היכן הוא (לא הגיע אף אחד) [שומעים] שהוא אמר: שהוא ב'עד דלא ידע', ואמר אד"ש משהו...

הכריז בדבר ברכה אחרונה, לא התחיל "כי בשמחה", אח"כ שרו "כי בשמחה" ובאמצע דרכו הורה להגברת השירה. אח"כ נסע לביתו, שרו הניגון הנ"ל "ווי וואנט" והורה להגברת השירה. [באמצע ההתוועדות מזג שוב אד"ש מבקבוק משקה מרוסי', לכוסו ואח"כ ניגש הרב **מענטליק** להוסיף יין].

יום ד', ט"ו אדר (שושן פורים) ה'תשמ"ב

הגיע מביתו ב-10:15, שרו את הניגון "ווי וואנט משיח נאו" כמו בהתוועדות של פורים ואד"ש הורה בידו הק' להגברת השירה. נסע למקווה ב-10:50, כשחזר שוב שרו כנ"ל והורה להגברת השירה.

נסע לאוהל 2:10, חזר מהאוהל 7:05, שרו "ווי וואנט" בניגון הנ"ל ואד"ש הורה להגברת השירה. אח"כ יצא למנחה, שרו הניגון הנ"ל, חילק צדקה, וכשנכנס, הורה בידו הק' פעם אחת להגברת השירה. אח"כ התחיל 'אשרי' ומיד נהי' שקט והתחילו להתפלל.

למעריב יצא ב-7:50, שרו הניגון הנ"ל אך לא הגיב, לפני שנכנס חייך והצדיע ל-2 ילדות שעמדו בצד א' ואח"כ לילד [מצרפת] שעמד בצד שני. אח"כ נסע לביתו, שרו את הניגון "ווי וואנט" והורה להגברת השירה. הצדיע שוב ל-2 הילדות הנ"ל. כשהגיע על-יד המכוננית, עמדה אשה המקבצת נדבות, אד"ש חזר מעט ושם בקופה שלה (כוס) כמה מטבעות.

לז"נ סב החתן
הרה"ח ר' יהודה אריה ב"ר יצחק ע"ה
קורנט
נלב"ע בט"ז אדר ה'תשנ"ח

לז"נ סב הכלה
ר' משה יצחק ב"ר יוסף ע"ה
קרלנשטיין
נלב"ע בי"ט אדר ה'תשנ"ח